

Chambre des Représentants

SESSION 1972-1973.

8 NOVEMBRE 1972.

PROJET DE LOI

portant approbation de la Convention entre le Royaume de Belgique et la République Fédérative du Brésil, en vue d'éviter les doubles impositions et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu et du Protocole final, signés à Brasilia, le 23 juin 1972.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le Gouvernement soumet à votre approbation la Convention entre la Belgique et le Brésil tendant à éviter les doubles impositions en matière d'impôts sur le revenu et le Protocole final, signés à Brasilia, le 23 juin 1972.

Comme les conventions similaires que la Belgique a conclues ces dernières années avec divers autres pays, la Convention entre la Belgique et le Brésil s'inspire, dans l'ensemble, quant à sa structure et à son contenu, de la convention-modèle élaborée par le Comité fiscal de l'O.C.D.E. Quelques solutions particulières ont cependant dû être adoptées pour tenir compte de la différence de développement économique existant entre les deux pays.

CONVENTION.

La Convention peut se subdiviser en six parties qui sont examinées ci-après.

I. — Champ d'application (art. 1 et 2).

L'article 1 réserve le bénéfice de la Convention à toutes les personnes physiques et morales qui, quelle que soit leur nationalité, sont des résidents d'un ou de chacun des deux Etats.

L'article 2 délimite le champ d'application de la Convention au regard des impôts. Conformément à sa pratique habituelle, le Brésil n'a pas été en mesure de faire rentrer

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1972-1973.

8 NOVEMBER 1972.

WETSONTWERP

houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Federatieve Republiek Brazilië tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen, en van het Slotprotocol, ondertekend te Brasilia op 23 juni 1972.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De Regering onderwerpt aan uw goedkeuring de Overeenkomst tussen België en Brazilië tot het vermijden van dubbele belasting inzake belastingen naar het inkomen en het Slotprotocol, ondertekend te Brasilia op 23 juni 1972.

Zoals de gelijkaardige overeenkomsten die België de laatste jaren met verschillende andere landen heeft gesloten, is de Overeenkomst tussen België en Brazilië naar vorm en inhoud opgesteld volgens het model-verdrag van het fiscaal Comité van de O.E.S.O. Enkele bijzondere oplossingen dienden echter te worden aangenomen ten gevolge van het verschil dat inzake economische ontwikkeling tussen de twee landen bestaat.

OVEREENKOMST.

De Overeenkomst kan worden ingedeeld in zes hoofdstukken die hierna worden behandeld.

I. — Reikwijdte (art. 1 en 2).

Volgens artikel 1 geldt de Overeenkomst voor alle natuurlijke personen en rechtspersonen die, ongeacht hun nationaliteit, verblijfhouder zijn van één of van beide Staten.

Artikel 2 bepaalt de reikwijdte van de Overeenkomst ten aanzien van de belastingen. Overeenkomstig zijn gewone handelwijze is Brazilië niet bij machte geweest de belasting

dans le champ d'application de la Convention, l'impôt sur les transferts excédentaires et l'impôt sur ce que ce pays appelle les activités de moindre importance.

Le premier de ces impôts se superpose au Brésil à la retenue normale de 25 p.c. et frappe les dividendes payés par les sociétés brésiliennes à des non-résidents, dans la mesure où ces dividendes excèdent un certain taux de rendement par rapport au capital investi. Quant au second impôt, il a été voté en 1963 sous forme d'additionnel à l'impôt fédéral sur le revenu mais n'a en fait jamais été perçu jusqu'ici, à défaut d'arrêt d'exécution.

II. — Définition des principales notions (art. 3 à 5).

Dans leur ensemble, les définitions reprises sous les articles 3 à 5 correspondent à celles de la convention-type de l'O.C.D.E. et aux définitions analogues figurant dans les conventions récentes de la Belgique.

Un chantier de construction ou de montage constitue un établissement stable dès l'instant où sa durée dépasse six mois (disposition habituellement admise par la Belgique dans ses conventions avec les pays en voie de développement).

D'autre part, une entreprise d'assurances est considérée comme ayant un établissement stable dans un Etat contractant si elle perçoit des primes ou assure des risques dans cet Etat par l'intermédiaire d'un représentant non autonome.

III. — Régime d'imposition applicable dans l'Etat de la source aux diverses catégories de revenus (art. 6 à 22).

Suivant le régime qui leur est applicable dans l'Etat de la source, les revenus peuvent être classés en trois catégories :

1° Revenus exemptés dans l'Etat de la source :

- les bénéfices de la navigation maritime et aérienne (art. 8);
- les plus-values provenant de l'aliénation de navires ou d'aéronefs exploités en trafic international ou de biens mobiliers affectés à leur exploitation (art. 13, § 2, 2e phrase);
- les pensions et rentes privées (art. 18);
- les rémunérations des professeurs et chercheurs, pendant deux ans (art. 20);
- les sommes que les étudiants ou stagiaires reçoivent de l'étranger pour couvrir leurs frais d'entretien, d'études ou de formation dans l'Etat autre que celui de leur résidence, ainsi que les rémunérations — ne dépassant pas 100 000 francs l'an — d'un emploi exercé au maximum pendant trois ans dans cet Etat (art. 21); par « rémunérations », on entend en l'espèce le montant brut des rémunérations et des avantages sociaux, diminué des retenues sociales à charge des intéressés.

2° Revenus soumis à une imposition limitée dans l'Etat de la source :

a) Dividendes (art. 10).

L'impôt susceptible d'être prélevé dans l'Etat de la source sur les dividendes ne peut excéder 15 p.c. lorsque la participation génératrice des dividendes ne se rattache pas effectivement à un établissement stable dont le bénéficiaire des revenus dispose dans l'Etat de la source. La même limitation joue en faveur des sociétés belges ayant au Brésil un établissement stable dont les bénéfices — après déduction de

op de overdreven winstafvloeiingen en de belasting op wat dit land noemt de minder belangrijke werkzaamheden onder de toepassing van de Overeenkomst te doen vallen.

De eerstbedoelde belasting treft in Brazilië, boven de gewone inhouding van 25 t.h., de dividenden die door Braziliaanse vennootschappen worden betaald aan niet-verblijfhouders, in de mate dat die dividenden een bepaalde rentevoet van het belegde kapitaal overtreffen. De tweede belasting werd in 1963 ingevoerd in de vorm van een bijkomende federale belasting naar het inkomen maar werd tot nog toe niet geïnd bij gebrek aan een uitvoeringsbesluit.

II. — Bepaling van de voornaamste begrippen (art. 3 tot 5).

De bepalingen van de artikelen 3 tot 5 stemmen in hun geheel overeen met deze van het O.E.S.O.-modelverdrag en met de overeenkomstige bepalingen die in de onlangs door België gesloten overeenkomsten voorkomen.

De uitvoering van een bouwwerk of van constructiewerkzaamheden is een vaste inrichting zodra de duur ervan zes maanden overschrijdt (bepaling die gewoonlijk door België wordt aangenomen in zijn overeenkomsten met ontwikkelingslanden).

Anderdeels wordt een verzekeringsonderneming geacht een vaste inrichting in een overeenkomstsluitende Staat te hebben indien zij in die Staat premies int of aldaar gelegen risico's verzekert door bemiddeling van een niet-onafhankelijke vertegenwoordiger.

III. — Aanslagregeling die in de bronstaat op de verschillende categorieën van inkomsten van toepassing is (art. 6 tot 22).

Volgens de regeling die in de bronstaat erop van toepassing is kunnen de inkomsten in drie categorieën worden ingedeeld :

1° Inkomsten vrijgesteld in de bronstaat :

- winsten uit zee- en luchtvaart (art. 8);
- meerwaarden uit de vervreemding van schepen of luchtvaartuigen geëxploiteerd in internationaal verkeer of uit roerende goederen gebezigd voor de exploitatie daarvan (art. 13, § 2, 2^e zin);
- particuliere pensioenen en lijfrenten (art. 18);
- de bezoldigingen van leraren en vorsers, gedurende twee jaren (art. 20);
- sommen die studenten of leerlingen of voor een beroep of bedrijf opgeleid wordende personen uit het buitenland verkrijgen om in de andere Staat dan die van hun woonplaats hun onderhoud, studie of opleiding te bekostigen, alsmede de beloningen — niet hoger dan 100 000 frank per jaar — voor een betrekking die in die Staat gedurende ten hoogste drie jaren wordt uitgeoefend (art. 21); onder « beloningen » wordt ter zake verstaan het brutobedrag van de beloningen en van de sociale voordelen, vermindert met de sociale inhoudingen ten laste van de betrokkenen.

2° Inkomsten die in de bronstaat aan een beperkte belasting onderworpen zijn :

a) Dividenden (art. 10).

De belasting die in de bronstaat van dividenden mag worden geheven mag niet hoger zijn dan 15 t.h. wanneer de deelneming die de dividenden oplevert niet wezenlijk verbonden is met een vaste inrichting waarover de genietter van de inkomsten in de bronstaat beschikt. Dezelfde beperking geldt ten voordele van de Belgische vennootschappen die in Brazilië een vaste inrichting hebben waarvan de winsten —

l'impôt des sociétés — sont, en vertu de la législation brésilienne, passibles de la retenue source au même titre que les dividendes distribués par des sociétés de droit brésilien.

A la demande instante du Brésil, ces limitations ne s'appliqueront toutefois pas aux dividendes et bénéfices qui seront payés ou transférés jusqu'au 31 décembre 1975.

b) Intérêts (art. 11).

L'impôt pouvant généralement être prélevé dans l'Etat de la source est limité à 15 p.c. du montant normal des intérêts, lorsque la créance génératrice des intérêts ne se rattache pas à un établissement stable exploité par le bénéficiaire dans cet Etat.

Le Brésil a admis en outre, comme il l'avait fait avec la France :

1° de limiter à 10 p.c. l'impôt sur les intérêts de prêts et crédits consentis pour une durée minimale de 7 ans par des banques avec la participation d'organismes publics de financement spécialisés et liés à la vente de biens d'équipement ou à la réalisation d'ensembles industriels ou d'ouvrages publics;

2° d'exonérer les intérêts recueillis par les Gouvernements des Etats contractants (ceci vise le cas des prêts et crédits accordés directement par l'Etat).

La limitation de taux ne s'applique pas aux intérêts recueillis par des établissements stables (succursales p. ex.) situés dans des pays tiers.

c) Redevances (art. 12).

L'impôt susceptible d'être prélevé dans l'Etat de la source est en général limité à 15 p.c. du montant normal des redevances, lorsque le droit ou le bien générateur de celles-ci (formules et procédés secrets, brevetés ou non, plans, modèles, équipement industriel, commercial ou scientifique, etc.) ne se rattache pas effectivement à un établissement stable dont le bénéficiaire dispose dans l'Etat de la source.

Le Brésil a toutefois consenti à limiter à 10 p.c. l'impôt sur les droits d'auteur et sur les redevances afférentes à la distribution de films; en revanche, il désire maintenir son impôt actuel de 25 p.c. sur les redevances rétribuant l'usage d'une marque de fabrique ou de commerce.

On sait que la perception d'un impôt sur les redevances dans l'Etat de la source est contraire à la convention-modèle de l'O.C.D.E., mais elle a été généralement admise par la Belgique dans ses conventions avec des pays en voie de développement.

3° Revenus imposables sans limitation dans l'Etat de la source.

Les revenus énumérés ci-après sont imposables sans limitation dans l'Etat de la source, lequel sera, suivant le cas, l'Etat où les biens ou l'établissement stable sont situés, l'Etat où l'activité est exercée ou l'Etat dont le débiteur des revenus est un résident :

- revenus de biens immobiliers (art. 6);
- bénéfices d'un établissement stable d'une entreprise (art. 7);
- plus-values provenant de l'aliénation de tous biens autres que des navires ou aéronefs exploités en trafic international et des biens mobiliers affectés à l'exploitation de ceux-ci (art. 13);

na aftrek van de vennootschapsbelasting — krachtens de Braziliaanse wetgeving aan de inhouding van belasting onderworpen zijn zoals de dividenden uitgekeerd door vennootschappen naar Braziliaans recht.

Op aandringen van Brazilië zullen die beperkingen evenwel niet van toepassing zijn op dividend en winsten die tot op 31 december 1975 zullen betaald of overgemaakt zijn.

b) Interest (art. 11).

De belasting die over 't algemeen in de bronstaat mag worden geheven is beperkt tot 15 t.h. van het normaal bedrag van de interest wanneer de schuldvordering die de interest oplevert, niet verbonden is met een in die Staat door de genietster geëxploiteerde vaste inrichting.

Brazilië heeft bovendien aanvaard, zoals het ook met Frankrijk heeft gedaan :

1° de belasting tot 10 t.h. te beperken met betrekking tot interest van leningen en kredieten die voor een minimumduur van 7 jaren worden toegestaan door banken met de deelneming van in financiering gespecialiseerde overheidslichamen en die verbonden zijn aan de verkoop van bedrijfsmiddelen of aan de vestiging van complexen voor de nijverheid of van openbare werken;

2° de interest verkregen door de Regeringen van de overeenkomstsluitende Staten vrij te stellen (hier is het geval beoogd van rechtstreeks door de Staat toegestane leningen en kredieten).

De beperking van het tarief is niet van toepassing op interest verkregen door in een derde Staat gelegen vaste inrichtingen (b.v. filialen).

c) Royalty's (art. 12).

De belasting die in de bronstaat mag worden geheven is over 't algemeen beperkt tot 15 t.h. van het normaal bedrag van de royalty's, wanneer het recht of het goed dat de royalty's oplevert (octrooien, geheime recepten of werkwijzen, plans, modellen, nijverheids- of handelsuitrusting, wetenschappelijke uitrusting, enz.) niet wezenlijk is verbonden met een vaste inrichting waarover de genietster in de bronstaat beschikt.

Brazilië heeft evenwel erin toegestemd de belasting op auteursrechten en op royalty's met betrekking tot de verdeling van films tot 10 t.h. te beperken; het wenst daarentegen zijn huidige belasting van 25 t.h. te behouden op de royalty's die worden betaald voor het gebruik van een fabrieks- of handelsmerk.

Het is bekend dat de heffing van een beslissing op royalty's in de bronstaat strijdig is met het O.E.S.O.-modelverdrag, maar die heffing werd door België over 't algemeen aanvaard in de overeenkomsten met ontwikkelingslanden.

3° Inkomsten zonder beperking belastbaar in de bronstaat.

De hierna vermelde inkomsten zijn zonder beperking belastbaar in de bronstaat die, naar het geval, zal zijn de Staat waar de goederen of de vaste inrichting zijn gelegen, de Staat waar de werkzaamheden worden verricht of de Staat waarvan de schuldenaar van de inkomsten een verbijhouder is :

- inkomsten uit onroerende goederen (art. 6);
- winsten van een vaste inrichting van een onderneming (art. 7);
- meerwaarden uit de vervreemding van alle goederen niet zijnde schepen of luchtvaartuigen geëxploiteerd in internationaal verkeer of roerende goederen gebezigd voor de exploitatie daarvan (art. 13);

- profits des titulaires de professions libérales considérés comme ayant leur source dans un Etat lorsqu'ils sont pris en charge par une société résidente de cet Etat ou par un établissement stable situé dans cet Etat (art. 14);
- rémunérations des appointés et salariés du secteur privé, autres que les personnes occupées à bord d'un navire ou d'un aéronef exploité en trafic international, sous réserve d'application de la règle dite des 183 jours (art. 15);
- rétributions allouées, en raison de l'exercice de leur mandat, aux administrateurs, commissaires, etc. des sociétés par actions: ces revenus sont imposables dans l'Etat dont la société est un résident (art. 16, § 1re); toutefois, les rémunérations perçues par les intéressés en une autre qualité sont soumises, suivant le cas, au régime prévu à l'article 14 pour les profits des professions libérales ou à l'article 15, § 1, pour les appointements et salaires du secteur privé;
- les revenus des professionnels du spectacle et des sportifs (art. 17);
- les rémunérations et pensions publiques, sauf si le bénéficiaire est un ressortissant de l'autre Etat sans être en même temps un ressortissant de l'Etat du débiteur des revenus (art. 19);
- les éléments de revenu non expressément mentionnés dans les autres articles de la Convention (art. 22, qui permet l'imposition dans les deux Etats).

IV. — Prévention de la double imposition dans l'Etat du domicile fiscal (art. 23).

A. — Pour les revenus que ses résidents tirent de sources situées en Belgique et que la Convention rend imposables dans les deux Etats, le *Brésil* remédie à la double imposition en imputant sur son impôt proportionnellement afférent à ces revenus l'impôt perçu en Belgique en raison des mêmes revenus (méthode dite de l'imputation).

B. — Le régime applicable en *Belgique* aux revenus que les résidents de la Belgique tirent de sources situées au *Brésil* peut se résumer comme suit :

1° *Revenus exemptés au Brésil.*

Ces revenus sont imposables en Belgique au taux plein et dans les conditions de droit commun.

2° *Revenus soumis à une imposition limitée au Brésil.*

a) Dividendes attribués par des sociétés résidentes du *Brésil* à des sociétés belges (art. 23, § 2, 3°).

L'encaissement de ces dividendes donne lieu à la perception du précompte mobilier de 10 p.c. moyennant quoi les dividendes sont, à concurrence de leur montant net (90 ou 95 p.c.), exonérés d'impôt des sociétés et, lors de leur redistribution, du précompte mobilier. Les sociétés belges ont cependant la faculté — habituellement prévue dans les conventions conclues par la Belgique — d'échapper au prélèvement de 10 p.c. et de verser alors le précompte mobilier de 20 p.c. quand ces dividendes sont ultérieurement mis en distribution.

b) Dividendes de sources brésiliennes recueillis par des personnes physiques résidentes de la Belgique. Intérêts et redevances de sources brésiliennes recueillis par des résidents de la Belgique, personnes physiques ou sociétés.

- baten van vrije beroepen die beschouwd worden hun bron in een Staat te hebben wanneer zij ten laste worden genomen door een vennootschap verblijfhouder van die Staat of door een in die Staat gelegen vaste inrichting (art. 14);
- beloningen van loon- en weddetrekkers uit de particuliere sector die niet zijn tewerkgesteld aan boord van een schip of luchtvaartuig in internationaal verkeer behoudens toepassing van de zogenaamde 183 dagen-regel (art. 15);
- uitkeringen aan beheerders, commissarissen, enz. van vennootschappen op aandelen, uit hoofde van hun mandaat: die inkomsten zijn belastbaar in de Staat waarvan de vennootschap een verblijfhouder is (art. 16, § 1); de door de betrokkenen in een andere hoedanigheid verkregen beloningen zijn evenwel, naar het geval, onderworpen aan de regeling van artikel 14 voor de baten van vrije beroepen of van artikel 15, § 1, voor de lonen en salarissen uit de particuliere sector;
- inkomsten van beroepsartisten en sportbeoefenaars (art. 17);
- openbare beloningen en pensioenen, behalve indien de genietter een onderdaan is van de andere Staat zonder tevens onderdaan te zijn van de Staat van de schuldenaar van de inkomsten (art. 19);
- bestanddelen van het inkomen die niet uitdrukkelijk in de andere artikelen van de Overeenkomst zijn vermeld (art. 22, dat de belastingheffing in beide Staten toelaat).

IV. — Voorkoming van dubbele belasting in de Staat van de fiscale woonplaats (art. 23).

A. — Dubbele belastingheffing van de inkomsten die zijn verblijfhouders uit Belgische bronnen behalen en die volgens de Overeenkomst in beide Staten belastbaar zijn, verhelpt *Brazilië* de in België over die inkomsten geheven belasting te verrekenen met het deel van zijn belasting dat aan dezelfde inkomsten evenredig is (zogenaamde methode van verrekening).

B. — De regeling die in *België* van toepassing is op de inkomsten die verblijfhouders van België verkrijgen uit in *Brazilië* gelegen bronnen, kan als volgt worden samengevat :

1° *In Brazilië vrijgestelde inkomsten.*

Deze inkomsten zijn in België tegen het volle tarief en volgens het interne recht belastbaar.

2° *In Brazilië aan een beperkte belasting onderworpen inkomsten.*

a) Dividenden door vennootschappen, verblijfhouders van *Brazilië*, toegekend aan Belgische vennootschappen (art. 23, § 2, 3°).

De incassering van die dividenden geeft aanleiding tot inning van de roerende voorheffing van 10 t.h.; de dividenden zijn dan ten belope van hun nettobedrag (90 of 95 t.h.) vrijgesteld van de vennootschapsbelasting en, bij hun wederuitkering, van de roerende voorheffing. De Belgische vennootschappen hebben echter de mogelijkheid — een gebruikelijke regeling in de door België gesloten overeenkomsten — aan de inhouding van 10 t.h. te ontsnappen en dan de roerende voorheffing van 20 t.h. te storten wanneer die dividend later zullen worden uitgedeeld.

b) Dividenden van Braziliaanse oorsprong verkregen door natuurlijke personen, verblijfhouders van België. Interesten en royalty's van Braziliaanse oorsprong verkregen door verblijfhouders van België, natuurlijke personen en vennootschappen.

Comme tous les pays en voie de développement, le Brésil désire que les exemptions fiscales accordées à la faveur de lois visant à promouvoir l'expansion économique ne soient pas annihilées par les impositions établies dans le pays de l'investisseur. De plus, le Brésil demande au pays cocontractant un sacrifice qui s'ajoute à celui qu'il a lui-même consenti. Cette double exigence se traduit par l'octroi d'un crédit fictif ou d'une imputation majorée; la France et quelques autres pays ont accepté cette conception.

En Belgique, il sera remédié à la double imposition par l'imputation opérée suivant les modalités prévues à l'article 23, § 2, 2° : en contrepartie de la réduction quasi générale de l'impôt brésilien de 25 à 15 p.c., la Belgique qui, suivant la législation interne, devrait défacto la quotité forfaitaire d'impôt étranger de 15 p.c., accordera une imputation égale à 20 p.c. des revenus bruts, après déduction de l'impôt brésilien. Toutefois, si l'impôt source brésilien normalement dû en droit commun venait à être perçu à un taux inférieur à 14 p.c., la Belgique n'imputerait que 15 p.c. conformément à sa législation interne. Enfin si la Brésil renonçait de façon générale à tout impôt source, la Belgique imputerait néanmoins 5 p.c., par dérogation à sa législation interne.

En ce qui concerne les revenus de l'espèce qui, en vertu de dispositions particulières tendant à l'expansion économique du Brésil et spécialement au développement de certaines régions (p. ex. le Nord-Est et l'Amazonie), seraient temporairement exemptés de l'impôt brésilien auquel ils sont normalement assujettis, la Belgique accordera une imputation uniforme de 20 p.c.

Avec certaines nuances, les dispositions qui précèdent dérivent du système du crédit d'impôt fictif (en anglais « tax sparing credit ») généralement admis par la Belgique dans ses conventions avec les pays en voie de développement.

3° Revenus imposables sans limitation au Brésil.

La Belgique exempte ces revenus mais elle peut les prendre en considération pour fixer le taux applicable aux autres revenus des bénéficiaires (méthode dite de l'exemption avec progressivité). La Convention contient aussi la disposition habituelle tendant à éviter un double dégrèvement par suite de l'imputation de pertes qu'une entreprise belge aurait subies dans un établissement stable situé au Brésil (art. 23, § 2, 5°).

Toutefois, en vertu de l'article 23, § 2, 4°, les plus-values visées à l'article 13, § 3, et résultant de l'aliénation de biens mobiliers ne faisant pas partie d'un établissement stable ou d'une base fixe située au Brésil ainsi que les éléments de revenu visés à l'article 22 (c'est-à-dire qui ne sont pas expressément mentionnés dans les autres articles de la Convention) sont, quand ils sont imposables en Belgique, traités comme des revenus professionnels réalisés et imposés à l'étranger (impôt belge réduit à la moitié pour les personnes physiques ou au quart pour les sociétés). On notera cependant que pour le moment il n'existe pas au Brésil d'impôt sur les plus-values aux gains en capital.

Cas particulier : entreprises interdépendantes (art. 9).

L'article 9 (confirmé par l'article 24, § 4) permet aux Etats contractants de faire échec aux transferts abusifs de bénéfices entre des sociétés associées ou interdépendantes, sans entraîner *ipso facto* l'obligation de remédier à la double imposition qui peut atteindre certains éléments de revenu au nom de contribuables différents (possibilité d'une double imposition économique). Cette disposition figure dans toutes les Conventions de double imposition conclues par la Belgique depuis la publication de la Convention-type de l'O.C.D.E.

Zoals alle ontwikkelingslanden verlangt Brazilië dat de fiscale vrijstellingen die bij wet worden verleend tot bevordering van de economische expansie, niet zouden worden teniet gedaan door belastingheffingen in het land van de investeerder. Brazilië vraagt bovendien van de verdragspartner een bijkomende tegemoetkoming tot aanvulling van de offers die het zichzelf heeft opgelegd. In feite komt dit tweevoudige verzoek neer op het toekennen van een fictief krediet of van een verhoogde verrekening; Frankrijk en enkele andere landen hebben dit aanvaard.

In België zal de dubbele belasting worden verholpen door verrekening op de wijze als bepaald in artikel 23, § 2, 2° : in ruil voor een nagenoeg algemene vermindering van de Braziliaanse belasting van 25 tot 15 t.h. zal België dat volgens zijn interne wetgeving het forfaitair gedeelte van de buitenlandse belasting zou moeten aftrekken, een verrekening toestaan gelijk aan 20 t.h. van het bruto-inkomen, na aftrek van de Braziliaanse belasting. Indien evenwel de normale Braziliaanse bronbelasting volgens het gemeen recht zou worden geïnd tegen een lager tarief dan 14 t.h., zou België overeenkomstig zijn interne recht slechts 15 t.h. verrekenen. Indien Brazilië ten slotte bij algemene maatregel zou afzien van elke bronbelasting zou België niettemin 5 t.h. verrekenen in afwijking van zijn interne recht.

Wanneer de hier bedoelde inkomsten krachtens bijzondere bepalingen tot bevordering van de economische expansie van Brazilië en meer bepaald van de ontwikkeling van sommige gewesten (b.v. het Noord-Oosten en het Amazonegebied), tijdelijk worden vrijgesteld van de Braziliaanse belasting waaraan zij normaal zijn onderworpen, zal België een eenvormige verrekening van 20 t.h. toestaan.

Ondanks enkele kleinere afwijkingen vinden de bepalingen die voortvloeien uit hun oorsprong in de methode van het fictief belastingkrediet (in het Engels : « tax sparing credit ») die door België doorgaans wordt aangewend in zijn overeenkomsten met ontwikkelingslanden.

3° In Brazilië onbeperkt belastbare inkomsten.

België stelt deze inkomsten vrij doch kan er rekening mee houden om het tarief te bepalen dat op de andere inkomsten van de genietters van toepassing is (zogenaamde methode van vrijstelling met progressievoorbehoud). De Overeenkomst bevat ook de gewone bepaling ter voorkoming van dubbele ontheffing ten gevolge van het verrekenen van verliezen die een Belgische onderneming in haar in Brazilië gelegen inrichting mocht hebben geleden (art. 23, § 2, 5°).

Krachtens artikel 23, § 2, 4°, worden evenwel de in artikel 13, § 3, bedoelde meerwaarden voortvloeiende uit de vervreemding van roerende goederen die geen deel uitmaken van een in Brazilië gelegen vaste inrichting of vaste basis, alsmede de bestanddelen van het inkomen bedoeld in artikel 22 (d.w.z. die niet uitdrukkelijk in de andere artikelen van de Overeenkomst zijn vermeld), behandeld als in het buitenland verwezenlijkte en belaste bedrijfsinkomsten (Belgische belasting verminderd tot de helft voor natuurlijke personen en tot een vierde voor vennootschappen). Er dient nochtans te worden opgemerkt dat in Brazilië voor het ogenblik geen belasting op de meerwaarden of op de vermogenswinsten bestaat.

Bijzonder geval : onderling afhankelijke ondernemingen (art. 9).

Artikel 9 (bevestigd door artikel 24, § 4) verleent de overeenkomstsluitende Staten de mogelijkheid winstafvloeiingen tussen geassocieerde of onderling afhankelijke ondernemingen te bestrijden, zonder dat daardoor *ipso facto* de verplichting ontstaat de dubbele belasting die sommige bestanddelen van het inkomen op naam van verschillende belastingplichtigen kan treffen, te verhelpen (mogelijkheid van een economische dubbele belasting). Deze bepaling komt voor in alle door België, sedert de publicatie van het O.E.S.O. modelverdrag, gesloten dubbelbelastingverdragen.

Néanmoins, comme l'article 9 ne donne pas par lui-même à la Belgique de nouveaux pouvoirs d'imposition, les corrections de bénéfices opérées en Belgique en vertu de cette disposition, à charge d'une entreprise belge, trouveront leur fondement dans le droit commun et plus spécialement dans l'article 24 du Code des impôts sur les revenus, libellé en termes un peu différents mais qui traite du même problème et tend au même but, l'intention des négociateurs étant de confirmer sur ce point les dispositions des législations nationales.

V. — Dispositions spéciales (art. 24 à 27).

Cette partie traite de diverses questions se rattachant directement au problème de la double imposition ou à l'application des impôts des deux Etats.

On y retrouve les clauses usuelles concernant :

- la non-discrimination (art. 24);
- la procédure amiable et l'octroi d'un délai spécial de réclamation aux contribuables frappés ou menacés d'une imposition non conforme à la Convention (art. 25);
- l'assistance administrative réciproque en vue de l'établissement des impôts (art. 26); le Brésil a préféré omettre les clauses d'assistance en matière de recouvrement de créances fiscales;
- la limitation des effets de la Convention (art. 27).

VI. — Dispositions finales (art. 28 et 29).

La Convention entrera en vigueur le trentième jour suivant celui de l'échange des instruments de ratification.

Elle s'appliquera en Belgique aux impôts dus à la source sur les revenus attribués ou mis en paiement à partir du 1er janvier de l'année suivant immédiatement celle de l'échange des instruments de ratification et aux autres impôts établis sur des revenus de périodes imposables prenant fin à partir du 31 décembre de l'année de cet échange.

La Convention ne pourra être dénoncée qu'après une période de trois ans à partir de l'année de son entrée en vigueur.

PROTOCOLE FINAL.

Dans l'éventualité où le Brésil conclurait ultérieurement avec un autre Etat non situé en Amérique latine une convention limitant, pour les gains en capital et pour les profits de professions libérales, le pouvoir d'imposition de l'Etat de la source des revenus, la même limitation serait appliquée dans les relations entre la Belgique et le Brésil.

De même, si le Brésil admet dans une convention la déduction des redevances payées par une société brésilienne à une société-mère étrangère qui n'est pas résidente d'un pays d'Amérique latine, la même faveur sera admise dans les relations entre une société brésilienne et sa société-mère belge (en ce qui concerne les intérêts, la déduction est garantie expressément par l'article 24, § 4, de la Convention).

Ces dispositions, qui s'apparentent à la clause dite « de la nation la plus favorisée », ont été insérées dans le Protocole final sur demande des négociateurs belges.

Aangezien artikel 9 op zichzelf België geen nieuwe macht inzake belastingheffing verleent, steunen de winstcorrecties die in België ingevolge deze bepaling ten laste van een Belgische onderneming worden gedaan, op het gemeen recht en meer in het bijzonder op artikel 24 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen dat in enigszins verschillende bewoordingen is gesteld maar dat over hetzelfde probleem handelt en hetzelfde doel nastreeft; de bedoeling van de onderhandelaars was op dit punt de bepalingen van de nationale wetgevingen te bevestigen.

V. — Bijzondere Bepalingen (art. 24 tot 27).

Dit hoofdstuk behandelt verschillende kwesties die rechtstreeks verband houden met het probleem van de dubbele belasting of met de toepassing van de belastingen van beide Staten.

Men vindt hier de gebruikelijke clausules betreffende :

- de non-discriminatie (art. 24);
- de regeling voor onderling overleg en de opening van een speciale bezwaartermijn voor de belastingplichtigen die door een belastingheffing die niet in overeenstemming is met de Overeenkomst, zijn getroffen of bedreigd (art. 25);
- de wederzijdse administratieve bijstand met het oog op de vestiging van de belastingen (art. 26); Brazilië heeft de voorkeur eraan gegeven de clausules betreffende de bijstand inzake invordering van fiscale schuldvorderingen niet op te nemen (art. 27);
- de beperking van de werking van de Overeenkomst (art. 27).

VI. — Slotbepalingen (art. 28 en 29).

De Overeenkomst zal in werking treden op de dertigste dag na de dag van de uitwisseling van de bekrachtigingsoorkonden.

Zij zal in België van toepassing zijn op de bij de bron verschuldigde belastingen op inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld vanaf 1 januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op dat van de uitwisseling van de bekrachtigingsoorkonden en op de andere belastingen geheven naar inkomsten van belastbare tijdperken die vanaf 31 december van het jaar van die uitwisseling eindigen.

De Overeenkomst zal slechts kunnen worden opgezegd na een periode van drie jaren met ingang van het jaar van haar inwerkingtreding.

SLOTPROTOCOL.

In geval Brazilië later met een andere niet in Latijns-Amerika gelegen Staat een overeenkomst zou sluiten waarbij het recht van belastingheffing van vermogenswinsten en baten van vrije beroepen in de bronstaat zou worden beperkt, zal dezelfde beperking in de verhoudingen tussen België en Brazilië worden toegepast.

Indien Brazilië bij overeenkomst aanvaardt dat royalty's die door een Braziliaanse vennootschap worden betaald aan een buitenlandse moedervervenootschap die geen verblijfhouder van een land van Latijns-Amerika is, worden afgetrokken zal hetzelfde voordeel eveneens worden toegestaan in de verhoudingen tussen een Braziliaanse vennootschap en haar Belgische moedervervenootschap (van interest is de aftrek uitdrukkelijk gewaarborgd door artikel 24, § 4, van de Overeenkomst).

Die bepalingen vertonen enige verwantschap met de zogenaamde clausule « van de meest begunstigde natie » en werden op verzoek van de Belgische onderhandelaars in het Slotprotocol opgenomen.

Le Gouvernement estime que la présente Convention apporte dans son ensemble une solution équitable aux problèmes de double imposition qui existent entre la Belgique et le Brésil, pays où opèrent déjà plusieurs entreprises belges.

Les négociateurs belges ont veillé particulièrement à garantir aux entreprises belges un régime aussi favorable que possible et à tout le moins un régime aussi favorable que celui qui a été accordé à la France, le seul des six pays de la Communauté économique européenne avec lequel le Brésil avait jusqu'ici signé une convention.

La Convention doit ainsi permettre de resserrer et de développer les relations économiques qui se sont nouées entre les deux pays. C'est pourquoi le Gouvernement vous propose de l'approuver rapidement, afin qu'elle puisse produire ses effets dans le plus bref délai.

Le Ministre des Affaires étrangères,

P. HARMEL.

Le Ministre des Finances,

A. VLERICK.

Le Secrétaire d'Etat au Commerce extérieur,

H. FAYAT.

De Regering is van oordeel dat deze Overeenkomst in haar geheel een billijke oplossing brengt voor de problemen van dubbele belasting die tussen België en Brazilië, land waar reeds meerdere Belgische ondernemingen werkzaam zijn, bestaan.

De Belgische onderhandelaars hebben vooral getracht voor de Belgische ondernemingen een regeling te bedingen die zo gunstig mogelijk is en ten minste even gunstig als de regeling die werd verkregen door Frankrijk, het enige van de zes landen van de Europese Economische Gemeenschap waarmee Brazilië tot nog toe een overeenkomst heeft ondertekend.

De Overeenkomst moet het aldus mogelijk maken de economische betrekkingen die tussen de twee landen bestaan dichter toe te halen en te ontwikkelen. De Regering stelt U dan ook voor de Overeenkomst spoedig goed te keuren opdat zij binnen de kortste tijd in werking zou kunnen treden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

P. HARMEL.

De Minister van Financiën,

A. VLERICK.

De Staatssecretaris voor Buitenlandse Handel,

H. FAYAT.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le Conseil d'Etat, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Affaires étrangères, le 9 octobre 1972, d'une demande d'avis sur un projet de loi « portant approbation de la convention entre le Royaume de Belgique et la République fédérale du Brésil, en vue d'éviter les doubles impositions et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu, et du protocole final, signés à Brasilia le 23 juin 1972 », a donné le 16 octobre 1972 l'avis suivant :

Le projet n'appelle pas d'observation.

La chambre était composée de

MM. :

G. HOLOYE, *président de chambre*,
G. VAN BUNNEN,
J. MASQUELIN, *conseillers d'Etat*,
P. DE VISSCHER,
R. PIRSON, *assesseurs de la section de législation*,

Madame :

J. TRUYENS, *greffier*.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. G. VAN BUNNEN.

Le rapport a été présenté par M. G. PIQUET, *premier auditeur*.

Le greffier,
(s.) J. TRUYENS.

Le président,
(s.) G. HOLOYE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De Raad van State, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 9e oktober 1972 door de Minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « houdende goedkeuring van de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Federatieve Republiek Brazilië tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen, en van het slotprotocol, ondertekend te Brasilia op 23 juni 1972 », heeft de 16^e oktober 1972 het volgend advies gegeven :

Bij het ontwerp zijn geen opmerkingen te maken.

De kamer was samengesteld uit

de Heren :

G. HOLOYE, *kamervoorzitter*,
G. VAN BUNNEN,
J. MASQUELIN, *staatsraden*,
P. DE VISSCHER,
R. PIRSON, *bijzitters van de afdeling wetgeving*,

Mevrouw :

J. TRUYENS, *griffier*.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. G. VAN BUNNEN.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. PIQUET, *eerste auditeur*.

De griffier,
(get.) J. TRUYENS.

De voorzitter,
(get.) G. HOLOYE.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires étrangères, de Notre Ministre des Finances et de Notre Secrétaire d'Etat au Commerce extérieur,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Affaires étrangères, Notre Ministre des Finances et Notre Secrétaire d'Etat au Commerce extérieur sont chargés de présenter, en Notre Nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

Article unique.

La Convention entre le Royaume de Belgique et la République fédérative du Brésil, en vue d'éviter les doubles impositions et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu, et le Protocole final, signés à Brasilia le 23 juin 1972, sortiront leur plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 7 novembre 1972.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI :

Le Ministre des Affaires étrangères,

P. HARMEL.

Le Ministre des Finances,

A. VLERICK.

Le Secrétaire d'Etat au Commerce extérieur,

H. FAYAT.

WETSONTWERP

BOUDEWIJN, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Buitenlandse Zaken, van Onze Minister van Financiën en van Onze Staatssecretaris voor Buitenlandse Handel,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Buitenlandse Zaken, Onze Minister van Financiën en Onze Staatssecretaris voor Buitenlandse Handel zijn gelast, in Onze Naam, bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Enig artikel.

De Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Federatieve Republiek Brazilië tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen, en het Slotprotocol, ondertekend te Brasilia op 23 juni 1972, zullen volkomen uitwerking hebben.

Gegeven te Brussel, op 7 november 1972.

BOUDEWIJN.

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Buitenlandse Zaken,

P. HARMEL.

De Minister van Financiën,

A. VLERICK.

De Staatssecretaris voor Buitenlandse Handel,

H. FAYAT.

CONVENTION

entre le Royaume de Belgique et la République Fédérative du Brésil,
en vue d'éviter les doubles impositions et de régler certaines autres
questions en matière d'impôts sur le revenu.

Sa Majesté le Roi des Belges

et

Le Président de la République Fédérative du Brésil,

désireux d'éviter les doubles impositions et de régler certaines autres
questions en matière d'impôts sur le revenu, ont décidé de conclure une
Convention et ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires,
savoir :

Sa Majesté le Roi des Belges :

Le Baron Paternotte de La Vaillée,
Ambassadeur de Belgique au Brésil,

Le Président de la République Fédérative du Brésil :

Monsieur Mario Gibson Barbosa,
Ministre d'Etat des Relations extérieures,

lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs, reconnus en bonne
et due forme, sont convenus des dispositions suivantes :

Article 1.

Personnes visées.

La présente convention s'applique aux personnes qui sont des rési-
dents d'un Etat contractant ou de chacun des deux Etats.

Article 2.

Impôts visés.

1. Les impôts actuels auxquels s'applique la convention sont :

a) pour la Belgique :

- l'impôt des personnes physiques;
- l'impôt des sociétés;
- l'impôt des personnes morales;
- l'impôt des non-résidents, y compris les précomptes et les compléments de précomptes, les décimes et centimes additionnels auxdits impôts et précomptes ainsi que la taxe communale additionnelle à l'impôt des personnes physiques (ci-après dénommés « l'impôt belge »);

b) pour le Brésil :

- l'impôt fédéral sur le revenu et les profits de toute nature, à l'exclusion de l'impôt sur les transferts excédentaires et sur les activités de moindre importance (ci-après dénommé « l'impôt brésilien »).

2. La convention s'appliquera aussi aux impôts futurs de nature
identique ou analogue qui s'ajouteraient aux impôts actuels ou qui
les remplaceraient.

Article 3.

Définitions générales.

1. Dans la présente convention :

- a) le terme « Belgique, employé dans un sens géographique, désigne le territoire du Royaume de Belgique; il inclut tout territoire en dehors de la souveraineté nationale de la Belgique qui est ou sera désigné, selon la législation belge sur le plateau continental et conformément au droit international, comme territoire sur lequel les droits de la Belgique à l'égard du sol et du sous-sol de la mer et de leurs ressources naturelles peuvent être exercés;

OVEREENKOMST

tussen het Koninkrijk België en de Federatieve Republiek Brazilië
tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige
andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen.

Zijne Majesteit de Koning der Belgen,

en

De President van de Federatieve Republiek Brazilië,

wensende dubbele belasting te vermijden en sommige andere aangele-
genheden inzake belastingen naar het inkomen te regelen, hebben
besloten een Overeenkomst te sluiten en hebben te dien einde tot hun
Gevolmachtigden benoemd, te weten :

Zijne Majesteit de Koning der Belgen :

Baron Paternotte de La Vaillée,
Ambassadeur van België in Brazilië,

De President van de Federatieve Republiek Brazilië :

De Heer Mario Gibson Barbosa,
Minister van Buitenlandse Betrekkingen,

die, na hun in goede en behoorlijke vorm bevonden volmachten te
hebben uitgewisseld, als volgt zijn overeengekomen :

Artikel 1.

Personen op wie de overeenkomst van toepassing is.

Deze overeenkomst is van toepassing op personen die verblijfhouder
zijn van een overeenkomstsluitende Staat of van beide overeenkomst-
sluitende Staten.

Artikel 2.

Belastingen waarop de overeenkomst van toepassing is.

1. De bestaande belastingen waarop de Overeenkomst van toepas-
sing is, zijn :

a) voor België :

- de personenbelasting;
- de vennootschapsbelasting;
- de rechtspersonenbelasting;
- de belasting der niet-verblijfhouders met inbegrip van de voorheffingen en aanvullende voorheffingen, de opdecimen en opcentiemen op de hierboven vermelde belastingen en voorheffingen, alsmede de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting (hierna te noemen « Belgische belasting »);

b) voor Brazilië :

- de federale belasting op het inkomen en de baten van alle aard, met uitzondering van de belasting op bovenmatige winstuitdelingen en op de werkzaamheden van gering belang (hierna te noemen « Braziliaanse belasting »).

2. De Overeenkomst zal ook van toepassing zijn op alle gelijke of
in wezen gelijksoortige belastingen die in de toekomst naast of in de
plaats van bestaande belastingen worden gegeven.

Artikel 3.

Algemene begripsbepalingen.

1. In deze Overeenkomst :

- a) betekent de uitdrukking « België », in aardrijkskundig verband gebruikt, het grondgebied van het Koninkrijk België; zij omvat elk grondgebied buiten de nationale soevereiniteit van België, dat volgens de Belgische wetgeving betreffende het continentaal plat en in overeenstemming met het internationaal recht is of zal worden aangeduid als een gebied waarin de rechten van België met betrekking tot de zeebodem en de ondergrond en de natuurlijke rijkdommen daarvan kunnen worden uitgeoefend;

b) le terme « Brésil », employé dans un sens géographique, désigne la République Fédérale du Brésil;

c) les expressions « un Etat contractant » et « l'autre Etat contractant », désignent, suivant le contexte, le Brésil ou la Belgique;

d) le terme « personne » comprend une personne physique, une société et tout autre groupement de personnes;

e) le terme « société » désigne toute personne morale ou toute entité qui est considérée comme une personne morale aux fins d'imposition;

f) les expressions « entreprise d'un Etat contractant » et « entreprise de l'autre Etat contractant » désignent respectivement une entreprise exploitée par un résident d'un Etat contractant et une entreprise exploitée par un résident de l'autre Etat contractant;

g) l'expression « autorité compétente » désigne :

1. en Belgique :

L'autorité compétente suivant la législation belge.

2. au Brésil :

Le Ministre des Finances, le Secrétaire de la Recette Fédérale ou leurs représentants autorisés;

2. Pour l'application de la convention par un Etat contractant, toute expression qui n'est pas autrement définie a le sens qui lui est attribué par la législation dudit Etat régissant les impôts faisant l'objet de la convention, à moins que le contexte n'exige une interprétation différente.

Article 4.

Domicile fiscal.

1. Au sens de la présente convention, l'expression « résident d'un Etat contractant » désigne toute personne qui, en vertu de la législation dudit Etat, est assujettie à l'impôt dans cet Etat, en raison de son domicile, de sa résidence, de son siège de direction ou de tout autre critère de nature analogue; elle désigne aussi les sociétés de droit belge — autres que les sociétés par actions — qui ont opéré pour l'assujettissement de leurs bénéfices à l'impôt des personnes physiques.

2. Lorsque, selon la disposition du paragraphe 1, une personne physique est considérée comme résident de chacun des Etats contractants, le cas est résolu d'après les règles suivantes :

a) Cette personne est considérée comme résident de l'Etat contractant où elle dispose d'un foyer d'habitation permanent. Lorsqu'elle dispose d'un foyer d'habitation permanent dans chacun des Etats contractants, elle est considérée comme résident de l'Etat contractant avec lequel ses liens personnels et économiques sont les plus étroits (centre des intérêts vitaux);

b) Si l'Etat contractant où cette personne a le centre de ses intérêts vitaux ne peut pas être déterminé, ou si elle ne dispose d'un foyer d'habitation permanent dans aucun des Etats contractants, elle est considérée comme résident de l'Etat contractant où elle séjourne de façon habituelle;

c) Si cette personne séjourne de façon habituelle dans chacun des Etats contractants ou si elle ne séjourne de façon habituelle dans aucun d'eux, elle est considérée comme résident de l'Etat contractant dont elle possède la nationalité;

d) Si cette personne possède la nationalité de chacun des Etats contractants ou si elle ne possède la nationalité d'aucun d'eux, les autorités compétentes des Etats contractants tranchent la question d'un commun accord.

3. Lorsque, selon la disposition du paragraphe 1, une personne autre qu'une personne physique est considérée comme résident de chacun des Etats contractants, elle est réputée résident de l'Etat contractant où se trouve son siège de direction effective.

Article 5.

Etablissement stable.

1. Au sens de la présente convention, l'expression « établissement stable » désigne une installation fixe d'affaires où l'entreprise exerce toute ou partie de son activité.

b) betekent de uitdrukking « Brazilië », in aardrijkskundig verband gebruikt, de Federatieve Republiek Brazilië;

c) betekenen de uitdrukkingen « een overeenkomstsluitende Staat » en « de andere overeenkomstsluitende Staat » België of Brazilië, al naar het zinsverband vereist;

d) omvat de uitdrukking « persoon » elke natuurlijke persoon, elke vennootschap en elke andere vereniging van personen;

e) betekent de uitdrukking « vennootschap » elke rechtspersoon of elk lichaam dat voor de belastingheffing als een rechtspersoon wordt behandeld;

f) betekenen de uitdrukkingen « onderneming van een overeenkomstsluitende Staat » en « onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat » onderscheidenlijk een onderneming gedreven door een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat en een onderneming gedreven door een verblijfhouder van de andere overeenkomstsluitende Staat;

g) betekent de uitdrukking « bevoegde autoriteit » :

1. in België :

de autoriteit die volgens de Belgische wet bevoegd is;

2. in Brazilië :

de Minister van Financiën, de Secretaris van de Federale Ontvangsten of hun bevoegde vertegenwoordigers.

2. Voor de toepassing van de Overeenkomst door een overeenkomstsluitende Staat heeft, tenzij het zinsverband anders vereist, elke niet anders omschreven uitdrukking de betekenis welke die uitdrukking heeft volgens de wetten van die Staat met betrekking tot de belastingen die het onderwerp van de Overeenkomst uitmaken.

Artikel 4.

Fiscale woonplaats.

1. Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de uitdrukking « verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat » iedere persoon die, ingevolge de wetten van die Staat, aldaar aan belasting is onderworpen op grond van zijn woonplaats, verblijf, plaats van leiding of enige andere soortgelijke omstandigheid; zij betekent ook elke vennootschap — niet zijnde een vennootschap op aandelen — naar Belgisch recht, die de aanslag van haar winsten in de personenbelasting heeft gekozen.

2. Indien een natuurlijke persoon ingevolge de bepaling van paragraaf 1 verblijfhouder van beide overeenkomstsluitende Staten is, gelden de volgende regels :

a) Hij wordt geacht verblijfhouder te zijn van de overeenkomstsluitende Staat waar hij een duurzaam tehuis tot zijn beschikking heeft. Indien hij in beide overeenkomstsluitende Staten een duurzaam tehuis tot zijn beschikking heeft, wordt hij geacht verblijfhouder te zijn van een overeenkomstsluitende Staat waarmede zijn persoonlijke en economische betrekkingen het nauwst zijn (middelpunt van de levensbelangen);

b) Indien niet kan worden bepaald in welke overeenkomstsluitende Staat hij het middelpunt van zijn levensbelangen heeft, of indien hij in geen van de overeenkomstsluitende Staten een duurzaam tehuis tot zijn beschikking heeft, wordt hij geacht verblijfhouder te zijn van de overeenkomstsluitende Staat waar hij gewoonlijk verblijft;

c) Indien hij in beide overeenkomstsluitende Staten of in geen van beide gewoonlijk verblijft, wordt hij geacht verblijfhouder te zijn van de overeenkomstsluitende Staat waarvan hij onderdaan is;

d) Indien hij onderdaan is van beide overeenkomstsluitende Staten of van geen van beide, regelen de bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten de aangelegenheid in onderlinge overeenstemming.

3. Indien een andere dan een natuurlijke persoon ingevolge de bepaling van paragraaf 1 verblijfhouder is van beide overeenkomstsluitende Staten, wordt hij geacht verblijfhouder te zijn van de overeenkomstsluitende Staat waar de plaats van zijn werkelijke leiding is gelegen.

Artikel 5.

Vaste inrichting.

1. Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de uitdrukking « vaste inrichting » een vaste bedrijfsinrichting waarin de onderneming haar werkzaamheden geheel of gedeeltelijk uitoefent.

2. L'expression « établissement stable » comprend notamment :

- a) un siège de direction;
- b) une succursale;
- c) un bureau;
- d) une usine;
- e) un atelier;
- f) une mine, une carrière ou tout autre lieu d'extraction de ressources naturelles;
- g) un chantier de construction ou de montage dont la durée dépasse six mois.

3. On ne considère pas qu'il y a établissement stable si :

- a) il est fait usage d'installations aux seules fins de stockage, d'exposition ou de livraison de marchandises appartenant à l'entreprise;
- b) des marchandises appartenant à l'entreprise sont entreposées aux seules fins de stockage, d'exposition ou de livraison;
- c) des marchandises appartenant à l'entreprise sont entreposées aux seules fins de transformation par une autre entreprise;
- d) une installation fixe d'affaires est utilisée aux seules fins d'acheter des marchandises ou de réunir des informations pour l'entreprise;
- e) une installation fixe d'affaires est utilisée, pour l'entreprise, aux seules fins de publicité, de fourniture d'informations, de recherches scientifiques ou d'activités analogues qui ont un caractère préparatoire, ou auxiliaire.

4. Une personne agissant dans un Etat contractant pour le compte d'une entreprise de l'autre Etat contractant — autre qu'un agent jouissant d'un statut indépendant visé au paragraphe 5 — est considérée comme « établissement stable » dans le premier Etat si elle dispose dans cet Etat de pouvoirs qu'elle y exerce habituellement lui permettant de conclure des contrats au nom de l'entreprise, à moins que l'activité de cette personne ne soit limitée à l'achat de marchandises pour l'entreprise.

Toutefois une entreprise d'assurances d'un Etat contractant est considérée comme ayant un établissement stable dans l'autre Etat contractant dès l'instant que, par l'intermédiaire d'un représentant n'entrant pas dans la catégorie des personnes visées au paragraphe 5 ci-après, elle perçoit des primes sur le territoire de ce dernier Etat ou assure des risques situés sur ce territoire.

5. On ne considère pas qu'une entreprise d'un Etat contractant a un établissement stable dans l'autre Etat contractant du seul fait qu'elle y exerce son activité par l'entremise d'un courtier, d'un commissionnaire général ou de tout autre intermédiaire jouissant d'un statut indépendant, à condition que ces personnes agissent dans le cadre ordinaire de leur activité.

6. Le fait qu'une société résidente d'un Etat contractant contrôle ou est contrôlée par une société qui est un résident de l'autre Etat contractant ou qui y exerce son activité (que ce soit par l'intermédiaire d'un établissement stable ou non) ne suffit pas, en lui-même, à faire de l'une quelconque de ces sociétés un établissement stable de l'autre.

Article 6.

Revenus immobiliers.

1. Les revenus provenant de biens immobiliers sont imposables dans l'Etat contractant où ces biens sont situés.

2. a) L'expression « biens immobiliers » est définie conformément au droit de l'Etat contractant où les biens considérés sont situés.

b) Cette expression englobe en tous cas les accessoires, le cheptel mort ou vif des exploitations agricoles et forestières, les droits auxquels s'appliquent les dispositions du droit privé concernant la propriété foncière, l'usufruit des biens immobiliers et les droits à des redevances variables ou fixes pour l'exploitation ou la concession de l'exploitation de gisements minéraux, sources et autres ressources naturelles; les navires, bateaux et aéronefs ne sont pas considérés comme biens immobiliers.

3. Les dispositions du paragraphe 1 s'appliquent aux revenus provenant de l'exploitation directe, de la location ou de l'affermage, ainsi que de toute autre forme d'exploitation de biens immobiliers.

2. De uitdrukking « vaste inrichting » omvat in het bijzonder :

- a) een plaats waar leiding wordt gegeven;
- b) een filiaal;
- c) een kantoor;
- d) een fabriek;
- e) een werkplaats;
- f) een mijn, een steengroeve of enige andere plaats waar natuurlijke rijkdommen worden gewonnen;
- g) de plaats van uitvoering van een bouwwerk of van constructiewerkzaamheden waarvan de duur zes maanden overschrijdt.

3. Een vaste inrichting wordt niet aanwezig geacht indien :

- a) gebruik wordt gemaakt van inrichtingen, uitsluitend voor de opslag, uitstalling of aflevering van aan de onderneming toebehorende goederen;
- b) een voorraad van aan de onderneming toebehorende goederen wordt aangehouden, uitsluitend voor de omslag, uitstalling of aflevering;
- c) een voorraad van aan de onderneming toebehorende goederen wordt aangehouden, uitsluitend voor de bewerking of verwerking door een andere onderneming;
- d) een vaste bedrijfsinrichting wordt aangehouden, uitsluitend om voor de onderneming goederen aan te kopen of inlichtingen in te winnen;
- e) een vaste bedrijfsinrichting wordt aangehouden, uitsluitend voor reclamadoeleinden, voor het geven van inlichtingen, voor wetenschappelijk onderzoek of voor soortgelijke werkzaamheden ten behoeve van de onderneming, die van voorbereidende aard zijn of het karakter van hulpwerkzaamheden hebben.

4. Een persoon — niet zijnde een onafhankelijke vertegenwoordiger in de zin van paragraaf 5 — die in een overeenkomstsluitende Staat voor een onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat werkzaam is, wordt als een in de eerstbedoelde Staat vaste inrichting beschouwd, indien hij in die Staat een machtiging bezit om namens de onderneming overeenkomsten af te sluiten en dit recht aldaar gewoonlijk uitoefent, tenzij de werkzaamheden van die persoon beperkt blijven tot de aankoop van goederen voor de onderneming.

Een verzekeringsonderneming van een overeenkomstsluitende Staat wordt evenwel geacht in de andere overeenkomstsluitende Staat een vaste inrichting te hebben zodra zij op het grondgebied van de laatstgenoemde Staat premies int of op dat grondgebied gelegen risico's verzekert door bemiddeling van een vertegenwoordiger die niet behoort tot de in paragraaf 5 hierna bedoelde categorie van personen.

5. Een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat wordt niet geacht een vaste inrichting in de andere overeenkomstsluitende Staat te bezitten op grond van de enkele omstandigheid dat zij aldaar zaken doet door middel van een makelaar, een algemeen commissienair of enige andere onafhankelijke vertegenwoordiger, op voorwaarde dat deze personen in de normale uitoefening van hun bedrijf handelen.

6. De enkele omstandigheid dat een vennootschap die verblijfhouder is van een overeenkomstsluitende Staat, een vennootschap beheerst of door een vennootschap wordt beheerst, die verblijfhouder is van de andere overeenkomstsluitende Staat of die in die andere Staat zaken doet (hetzij met behulp van een vaste inrichting hetzij op andere wijze), stempelt een van beide vennootschappen niet tot een vaste inrichting van de andere.

Artikel 6.

Onroerende inkomsten.

1. Inkomsten uit onroerende goederen mogen worden belast in de overeenkomstsluitende Staat waar die goederen zijn gelegen.

2. a) De uitdrukking « onroerende goederen » heeft de betekenis die daaraan wordt toegekend door het recht van de overeenkomstsluitende Staat waar de desbetreffende goederen zijn gelegen.

b) Deze uitdrukking omvat in ieder geval de goederen die bij de onroerende goederen behoren, levende en dode have van landbouw- en bosbedrijven, rechten waarop de bepalingen van het privaatrecht betreffende de grondeigendom van toepassing zijn, vruchtgebruik van onroerende goederen en rechten op veranderlijke of vaste vergoedingen ter zake van de exploitatie, of het recht tot exploitatie van minerale aardlagen, bronnen en andere bodemrijdommen; schepen en luchtvaartuigen worden niet als onroerende goederen beschouwd.

3. De bepaling van paragraaf 1 is van toepassing op inkomsten verkregen uit de rechtstreekse exploitatie, uit de verhuring of verpachting, of uit elke andere vorm van exploitatie van onroerende goederen.

4. Les dispositions des paragraphes 1 et 3 s'appliquent également aux revenus provenant des biens immobiliers d'une entreprise ainsi qu'aux revenus des biens immobiliers servant à l'exercice d'une profession libérale.

Article 7.

Bénéfices des entreprises.

1. Les bénéfices d'une entreprise d'un Etat contractant ne sont imposables que dans cet Etat, à moins que l'entreprise n'exerce son activité dans l'autre Etat contractant par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé. Si l'entreprise exerce son activité d'une telle façon, les bénéfices de l'entreprise sont imposables dans l'autre Etat mais uniquement dans la mesure où ils sont imputables audit établissement stable.

2. Lorsqu'une entreprise d'un Etat contractant exerce son activité dans l'autre Etat contractant par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, il est imputé, dans chaque Etat contractant, à cet établissement stable les bénéfices qu'il aurait pu réaliser s'il avait constitué une entreprise distincte et séparée exerçant des activités identiques ou analogues dans des conditions identiques ou analogues et traitant en toute indépendance avec l'entreprise dont il constitue un établissement stable.

3. Dans le calcul des bénéfices d'un établissement stable, sont admises en déduction les dépenses exposées aux fins poursuivies par cet établissement stable, y compris les dépenses de direction et les frais généraux d'administration ainsi exposés.

4. Aucun bénéfice n'est imputé à un établissement stable du fait que cet établissement stable a simplement acheté des marchandises pour l'entreprise.

5. Lorsque les bénéfices comprennent des éléments de revenu traités séparément dans d'autres articles de la présente Convention, les dispositions de ces articles ne sont pas affectées par les dispositions du présent article.

Article 8.

Navigation maritime et aérienne.

1. Les bénéfices provenant de l'exploitation, en trafic international, de navires ou d'aéronefs ne sont imposables que dans l'Etat contractant où le siège de la direction effective de l'entreprise est situé.

2. Si le siège de la direction effective d'une entreprise de navigation maritime est à bord d'un navire, ce siège sera réputé situé dans l'Etat contractant où se trouve le port d'attache de ce navire ou, à défaut de port d'attache, dans l'Etat contractant dont l'exploitant du navire est un résident.

Article 9.

Entreprises associées.

Lorsque

a) une entreprise d'un Etat contractant participe directement ou indirectement à la direction, au contrôle ou au capital d'une entreprise de l'autre Etat contractant, ou que

b) les mêmes personnes participent directement ou indirectement à la direction, au contrôle ou au capital d'une entreprise d'un Etat contractant et d'une entreprise de l'autre Etat contractant, et que, dans l'un et l'autre cas, les deux entreprises sont, dans leurs relations commerciales ou financières, liées par des conditions acceptées ou imposées, qui diffèrent de celles qui seraient conclues entre des entreprises indépendantes, les bénéfices qui, sans ces conditions, auraient été obtenus par l'une des entreprises mais n'ont pu l'être en fait à cause de ces conditions, peuvent être inclus dans les bénéfices de cette entreprise et imposés en conséquence.

Article 10.

Dividendes.

1. Les dividendes payés par une société résidente d'un Etat contractant à un résident de l'autre Etat contractant sont imposables dans cet autre Etat.

4. De bepalingen van de paragrafen 1 en 3 zijn ook van toepassing op inkomsten uit onroerende goederen van een onderneming en op inkomsten uit de onroerende goederen gebezigd voor de uitoefening van een vrij beroep.

Artikel 7.

Winsten van ondernemingen.

1. Winsten van een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat zijn slechts in die Staat belastbaar, tenzij de onderneming in de andere overeenkomstsluitende Staat haar bedrijf uitoefent met behulp van een aldaar gevestigde vaste inrichting. Indien de onderneming aldus haar bedrijf uitoefent, mogen de winsten van de onderneming in de andere Staat worden belast, maar slechts in zoverre als zij aan die vaste inrichting kunnen worden toegerekend.

2. Indien een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat haar bedrijf uitoefent met behulp van een aldaar gevestigde vaste inrichting, worden in elke overeenkomstsluitende Staat aan die vaste inrichting de winsten toegerekend die zij zou kunnen behalen indien zij een onafhankelijke en zelfstandige onderneming zou zijn, die dezelfde of soortgelijke werkzaamheden zou uitoefenen onder dezelfde of soortgelijke omstandigheden en die met de onderneming waarvan zij een vaste inrichting uitmaakt geheel onafhankelijk zou handelen.

3. Bij het bepalen van de winsten van een vaste inrichting worden in aftrek toegelaten kosten, daaronder begrepen kosten van leiding en algemene beheerskosten, die ten behoeve van de vaste inrichting zijn gemaakt.

4. Geen winsten worden aan een vaste inrichting toegerekend enkel op grond van aankoop door die vaste inrichting van goederen voor de onderneming.

5. Indien in de winsten inkomstenbestanddelen zijn begrepen die afzonderlijk in andere artikelen van deze Overeenkomst worden behandeld, worden de bepalingen van die artikelen niet aangetast door de bepalingen van dit artikel.

Artikel 9.

Zeevaart en luchtvaart.

1. Winsten uit de exploitatie van schepen of luchtvaartuigen in internationaal verkeer zijn slechts belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar de plaats van de werkelijke leiding van de onderneming is gelegen.

2. Indien de plaats van de werkelijke leiding van een zeescheepvaart-onderneming zich aan boord van een schip bevindt, wordt deze plaats geacht te zijn gelegen in de overeenkomstsluitende Staat waar het schip zijn thuishaven heeft, of, indien er geen thuishaven is, in de overeenkomstsluitende Staat waarvan de exploitant van het schip verblijfhouder is.

Artikel 9.

Onderling afhankelijke ondernemingen.

Indien

a) een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat onmiddellijk of middellijk deelneemt aan de leiding van, aan het toezicht op, dan wel in het kapitaal van een onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat, of

b) dezelfde personen onmiddellijk of middellijk deelnemen aan de leiding van, aan het toezicht op, dan wel in het kapitaal van een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat en van een onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat, en in het ene of in het andere geval tussen beide ondernemingen in hun handelsbetrekkingen of financiële betrekkingen, voorwaarden worden aanvaard of opgelegd die afwijken van die welke zouden worden overeengekomen tussen onafhankelijke ondernemingen, mogen winsten welke een van de ondernemingen zonder deze voorwaarden zou hebben behaald maar ten gevolge van die voorwaarden niet heeft behaald, worden begrepen in de winsten van die onderneming en dienovereenkomstig worden belast.

Artikel 10.

Dividenden.

1. Dividenden betaald door een vennootschap die verblijfhouder is van een overeenkomstsluitende Staat aan een verblijfhouder van de andere overeenkomstsluitende Staat, zijn in die andere Staat belastbaar.

2. Toutefois, les dividendes peuvent être imposés dans l'Etat contractant dont la société qui paie les dividendes est un résident et selon la législation de cet Etat, mais l'impôt ainsi établi ne peut excéder 15 p.c. du montant brut des dividendes.

Les dispositions du présent paragraphe ne limitent pas l'imposition de la société sur les bénéfices qui servent au paiement des dividendes.

3. Le terme « dividendes » employé dans le présent article désigne les revenus provenant d'actions, actions ou bons de jouissance, parts de mine, parts de fondateurs ou autres parts bénéficiaires, à l'exception des créances, ainsi que les revenus d'autres parts sociales soumis au même régime que les revenus d'actions par la législation fiscale de l'Etat dont la société distributrice est un résident. Ce terme désigne également les revenus — même attribués sous la forme d'intérêts — imposables au titre de revenus de capitaux investis par les associés dans les sociétés autres que les sociétés par actions, résidentes de la Belgique.

4. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire des dividendes, résident d'un Etat contractant, a, dans l'autre Etat contractant dont la société qui paie les dividendes est un résident, un établissement stable auquel se rattache effectivement la participation génératrice des dividendes. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 sont applicables.

5. Lorsqu'une société résidente de la Belgique a un établissement stable au Brésil, cet établissement peut y être assujéti à un impôt retenu à la source conformément à la législation brésilienne, mais cet impôt ne peut excéder 15 p.c. du montant du bénéfice de l'établissement stable, déterminé après le paiement de l'impôt sur les sociétés afférent audit bénéfice.

6. Les limitations du taux de l'impôt prévues aux paragraphes 2 et 5 ne s'appliqueront pas aux dividendes et bénéfices qui seront payés ou transférés avant le 1er janvier 1976.

Article 11.

Intérêts.

1. Les intérêts provenant d'un Etat contractant et payés à un résident de l'autre Etat contractant sont imposables dans cet autre Etat.

2. Toutefois, ces intérêts peuvent être imposés dans l'Etat contractant d'où ils proviennent et selon la législation de cet Etat, mais l'impôt ainsi établi ne peut excéder 15 p.c. du montant brut des intérêts.

3. Par dérogation aux dispositions du paragraphe 2 :

a) les intérêts des prêts et crédits consentis par le gouvernement d'un Etat contractant ne sont pas imposés dans l'Etat d'où proviennent les intérêts;

b) le taux de l'impôt ne peut excéder 10 p.c. en ce qui concerne les intérêts des prêts et crédits consentis, pour une durée minimale de 7 ans, par des établissements bancaires avec la participation d'un organisme public de financement spécialisé et liés à la vente de biens d'équipement ou à l'étude, à l'installation ou à la fourniture d'ensembles industriels, ou scientifiques ainsi que d'ouvrages publics.

4. Le terme « intérêts » employé dans le présent article désigne les revenus des fonds publics, des obligations d'emprunts, assorties ou non de garanties hypothécaires ou d'une clause de participation aux bénéfices, et des créances de toute nature, ainsi que tous autres produits assimilés aux revenus de sommes prêtées par la législation fiscale de l'Etat d'où proviennent les revenus.

Ce terme ne comprend pas les intérêts assimilés à des dividendes par l'article 10, paragraphe 3, deuxième phrase, de la présente convention.

5. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire des intérêts, résident d'un Etat contractant, a, dans l'autre Etat contractant d'où proviennent les intérêts, un établissement stable auquel se rattache effectivement la créance génératrice des intérêts. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 sont applicables.

6. La limitation prévue aux paragraphes 2 et 3 ne s'applique pas aux intérêts provenant d'un Etat contractant et payés à un établissement stable d'une entreprise de l'autre Etat contractant qui est situé dans un Etat tiers.

2. De dividenden mogen echter in de overeenkomstsluitende Staat waarvan de vennootschap die de dividenden betaalt verblijfhouder is, volgens de wetgeving van die Staat worden belast, maar de aldus geheven belasting mag niet hoger zijn dan 15 t.h. van het brutobedrag der dividenden.

De bepalingen van deze paragraaf laten onverlet de belastingheffing van de vennootschap ter zake van de winsten waaruit de dividenden worden betaald.

3. De uitdrukking « dividenden », zoals gebezigd in dit artikel, betekent inkomsten uit aandelen, winstaandelen of winstbewijzen, mijnaandelen, oprichtersaandelen of andere rechten op een aandeel in de winst, met uitzondering van schuldvorderingen, alsmede inkomsten uit andere rechten in vennootschappen die, volgens de belastingwetgeving van de Staat waarvan de uitkerende vennootschap verblijfhouder is, op dezelfde wijze als inkomsten van aandelen worden belast. Deze uitdrukking omvat ook inkomsten — zelfs indien zij worden toegekend in de vorm van interest — die belastbaar zijn als inkomsten van belegde kapitalen van vennoten in andere vennootschappen dan op aandelen die verblijfhouder van België zijn.

4. De bepalingen van de paragrafen 1 en 2 zijn niet van toepassing indien de genietster van de dividenden die verblijfhouder is van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waarvan de vennootschap die de dividenden betaalt verblijfhouder is, een vaste inrichting heeft waarmee het aandelenbezit uit hoofde waarvan de dividenden worden betaald, wezenlijk is verbonden. In dat geval zijn de bepalingen van artikel 7 van toepassing.

5. Indien een vennootschap die verblijfhouder is van België, een vaste inrichting in Brazilië heeft, mag die vaste inrichting aldaar aan een bij de bron ingehouden belasting overeenkomstig de Braziliaanse wet worden onderworpen, maar die belasting mag niet hoger zijn dan 15 t.h. van het bedrag van de winst van de vaste inrichting, bepaald na betaling van de vennootschapsbelasting op die winst.

6. De in de paragrafen 2 en 5 gestelde beperkingen van het belastingtarief zijn niet van toepassing op dividenden en winsten die worden betaald of overgemaakt vóór 1 januari 1976.

Artikel 11.

Interest.

1. Interest afkomstig uit de overeenkomstsluitende Staat en betaald aan een verblijfhouder van de andere overeenkomstsluitende Staat is in die andere Staat belastbaar.

2. Die interest mag echter in de overeenkomstsluitende Staat waaruit hij afkomstig is, volgens de wetgeving van die Staat worden belast, maar de aldus geheven belasting mag niet hoger zijn dan 15 t.h. van het brutobedrag van de interest.

3. In afwijking van de bepalingen van paragraaf 2 :

a) wordt interest van leningen en kredieten die door de regering van een overeenkomstsluitende Staat worden toegestaan, niet belast in de Staat waaruit de interest afkomstig is;

b) mag het tarief van de belasting niet hoger zijn dan 10 t.h. met betrekking tot interest van leningen en kredieten die voor een minimumduur van 7 jaren door bankinstellingen met de deelneming van een in financiering gespecialiseerd overheidslichaam worden toegestaan en verbonden zijn aan de verkoop van bedrijfsmiddelen of aan de studie in verband met, of aan de vestiging of de levering van complexen voor nijverheid of wetenschap, alsmede van openbare werken.

4. De uitdrukking « interest », zoals gebezigd in dit artikel, betekent inkomsten van overheidsfondsen, van obligaties, met of zonder hypothecaire waarborg of recht van deelneming in de winsten, en van schuldvorderingen van alle aard, alsmede alle andere opbrengsten die volgens de belastingwetgeving van de Staat waaruit de inkomsten zijn, met inkomsten van geleende gelden worden gelijkgesteld.

Deze uitdrukking omvat niet interest die ingevolge artikel 10, paragraaf 3, tweede zin, van deze overeenkomst met dividend wordt gelijkgesteld.

5. De bepalingen van de paragrafen 1 en 2 zijn niet van toepassing, indien de genietster van de interest die verblijfhouder is van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waaruit de interest afkomstig is, een vaste inrichting heeft waarmee de schuldvordering die de interest oplevert wezenlijk is verbonden. In dat geval zijn de bepalingen van artikel 7 van toepassing.

6. De in de paragrafen 2 en 3 gestelde beperking is niet van toepassing op interest die uit een overeenkomstsluitende Staat afkomstig is en aan een in een derde Staat gelegen vaste inrichting van een onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat wordt betaald.

7. Les intérêts sont considérés comme provenant d'un Etat contractant lorsque le débiteur est cet Etat lui-même, une subdivision politique, une collectivité locale ou un résident de cet Etat. Toutefois, lorsque le débiteur des intérêts, qu'il soit ou non résident d'un Etat contractant, a dans un Etat contractant un établissement stable pour lequel l'emprunt générateur des intérêts a été contracté et qui supporte la charge de ces intérêts, lesdits intérêts sont réputés provenir de l'Etat contractant où l'établissement stable est situé.

8. Si, par suite de relations spéciales existant entre le débiteur et le créancier ou que l'un et l'autre entretiennent avec des tierces personnes, le montant des intérêts payés, compte tenu de la créance pour laquelle ils sont versés, excède celui dont seraient convenus le débiteur et le créancier en l'absence de pareilles relations, les dispositions du présent article ne s'appliquent qu'à ce dernier montant. En ce cas, la partie excédentaire des paiements reste imposable conformément à la législation de chaque Etat contractant et compte tenu des autres dispositions de la présente convention.

Article 12.

Redevances.

1. Les redevances provenant d'un Etat contractant et payées à un résident de l'autre Etat contractant sont imposables dans cet autre Etat.

2. Toutefois, ces redevances peuvent être imposées dans l'Etat contractant dont elles proviennent et selon la législation de cet Etat, mais l'impôt ainsi établi ne peut excéder :

a) 10 p.c. du montant brut des redevances payées soit pour l'usage ou la concession de l'usage d'un droit d'auteur sur une œuvre littéraire, artistique ou scientifique, soit pour l'usage ou la concession de l'usage de films cinématographiques, de films ou de bandes de télévision ou de radiodiffusion produits par un résident de l'un des deux Etats contractants;

b) 25 p.c. du montant brut des redevances payées pour l'usage d'une marque de fabrique ou de commerce;

c) 15 p.c. dans les autres cas.

3. Le terme « redevances » employé dans le présent article désigne les rémunérations de toute nature payées pour l'usage ou la concession de l'usage d'un droit d'auteur sur une œuvre littéraire, artistique ou scientifique, y compris les films cinématographiques et les films ou bandes de télévision ou de radiodiffusion, d'un brevet, d'une marque de fabrique ou de commerce, d'un dessin ou d'un modèle, d'un plan, d'une formule ou d'un procédé secrets, ainsi que pour l'usage ou la concession de l'usage d'un équipement industriel, commercial ou scientifique et pour des informations ayant trait à une expérience acquise dans le domaine industriel, commercial ou scientifique.

4. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire des redevances, résident d'un Etat contractant, a, dans l'autre Etat contractant d'où proviennent les redevances, un établissement stable auquel se rattache effectivement le droit ou le bien générateur des redevances. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 sont applicables.

5. Les redevances sont considérées comme provenant d'un Etat contractant lorsque le débiteur est cet Etat lui-même, une de ses subdivisions politiques, une collectivité locale ou un résident de cet Etat. Toutefois, lorsque le débiteur des redevances, qu'il soit ou non un résident d'un Etat contractant, a, dans un Etat contractant, un établissement stable pour lequel il a contracté l'obligation de payer les redevances et que cet établissement stable supporte la charge de ces redevances, lesdites redevances sont considérées comme provenant de l'Etat contractant où l'établissement stable est situé.

6. Si, par suite de relations spéciales existant entre le débiteur et le créancier ou que l'un et l'autre entretiennent avec des tierces personnes, le montant des redevances payées, compte tenu de la prestation pour laquelle elles sont versées, excède celui dont seraient convenus le débiteur et le créancier en l'absence de pareilles relations, les dispositions du présent article ne s'appliquent qu'à ce dernier montant. En ce cas, la partie excédentaire des paiements reste imposable conformément à la législation de chaque Etat contractant et compte tenu des autres dispositions de la présente convention.

7. Interest wordt geacht uit een overeenkomstsluitende Staat afkomstig te zijn, indien de schuldenaar die Staat zelf, een staatkundig onderdeel of een plaatselijke gemeenschap daarvan of een verblijfhouder van die Staat is. Indien evenwel de schuldenaar van de interest, ongeacht of hij verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat is of niet, in een overeenkomstsluitende Staat een vaste inrichting heeft ten behoeve waarvan de lening die de interest voortbrengt werd aangegaan en die de last van die interest draagt, wordt die interest geacht afkomstig te zijn uit de overeenkomstsluitende Staat waar de vaste inrichting is gelegen.

8. Indien, ten gevolge van een bijzondere verhouding tussen de schuldenaar en de schuldeiser of tussen hen beiden en derden, het bedrag van de betaalde interest, gelet op de schuldvordering waarvoor hij gestort is, hoger is dan het bedrag dat zonder zulk een verhouding door de schuldenaar en de schuldeiser zou zijn overeengekomen, zijn de bepalingen van dit artikel slechts op het laatstbedoelde bedrag van toepassing. In dat geval mag het daarboven uitgaande deel van de betalingen worden belast volgens de wetgeving van elke overeenkomstsluitende Staat en met inachtneming van de andere bepalingen van deze Overeenkomst.

Artikel 12.

Royalty's.

1. Royalty's afkomstig uit een overeenkomstsluitende Staat en betaald aan een verblijfhouder van een andere overeenkomstsluitende Staat zijn in die andere Staat belastbaar.

2. Die royalty's mogen echter in de overeenkomstsluitende Staat waaruit zij afkomstig zijn, volgens de wetgeving van die Staat worden belast, maar de aldus geheven belasting mag niet hoger zijn dan :

a) 10 t.h. van het brutobedrag van royalty's die worden betaald of wel voor het gebruik of voor het recht van gebruik van een auteursrecht op een werk op het gebied van letterkunde, kunst of wetenschap, of wel voor het gebruik of voor het recht van gebruik van bioscoopfilms, van films of banden voor televisie of radiouitzendingen, die zijn voortgebracht door een verblijfhouder van een van beide overeenkomstsluitende Staten;

b) 25 t.h. van het brutobedrag van royalty's die worden betaald voor het gebruik van een fabrieks- of handelsmerk;

c) 15 t.h. in de andere gevallen.

3. Het woord « royalty's », zoals gebezigd in dit artikel, betekent betalingen van elke aard als vergoeding voor het gebruik van of voor het recht van gebruik van, een auteursrecht op een werk op het gebied voor letterkunde, kunst of wetenschap, bioscoopfilms en films of banden voor televisie- en radiouitzendingen daaronder begrepen, van een octrooi, van een fabrieks- of handelsmerk, van een ontwerp of model, van een plan, van een geheim recept of werkwijze, dan wel voor het gebruik van, of voor het recht van gebruik van een nijverheids-, en handelsuitrusting of wetenschappelijke uitrusting en voor inlichtingen omtrent ervaringen op het gebied van nijverheid, handel of wetenschap.

4. De bepalingen van de paragrafen 1 en 2 zijn niet van toepassing, indien de genietter van de royalty's die verblijfhouder is van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waaruit de royalty's afkomstig zijn, een vaste inrichting heeft waarmee het recht op het goed die de royalty's opleveren, wezenlijk zijn verbonden. In dat geval zijn de bepalingen van artikel 7 van toepassing.

5. Royalty's worden geacht uit een overeenkomstsluitende Staat afkomstig te zijn als de schuldenaar die Staat zelf, een staatkundig onderdeel of een plaatselijke gemeenschap daarvan, of een verblijfhouder van die Staat is. Indien evenwel de schuldenaar van de royalty's, ongeacht of hij verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat is of niet, in een overeenkomstsluitende Staat een vaste inrichting heeft ten behoeve waarvan hij de verplichting heeft aangegaan de royalty's te betalen, en de vaste inrichting de last van die royalty's draagt, worden die royalty's geacht afkomstig te zijn uit de overeenkomstsluitende Staat waar de vaste inrichting is gelegen.

6. Indien ten gevolge van een bijzondere verhouding tussen de schuldenaar en de genietter of tussen hen beiden en derden het bedrag van de royalty's, gelet op de prestatie waarvoor zij worden betaald, hoger is dan datgene dat zonder zulk een verhouding door de schuldenaar en de genietter zou zijn overeengekomen, zijn de bepalingen van dit artikel slechts op het laatstbedoelde bedrag van toepassing. In dat geval mag het daarboven uitgaande deel van de betalingen worden belast volgens de wetgeving van elke overeenkomstsluitende Staat en met inachtneming van de andere bepalingen van deze Overeenkomst.

Article 13.

Gains en capital.

1. Les gains provenant de l'aliénation des biens immobiliers, tels qu'ils sont définis au paragraphe 2 de l'article 6, sont imposables dans l'Etat contractant où ces biens sont situés.

2. Les gains provenant de l'aliénation de biens mobiliers faisant partie de l'actif d'un établissement stable qu'une entreprise d'un Etat contractant a dans l'autre Etat contractant, ou de biens mobiliers constitutifs d'une base fixe dont un résident d'un Etat contractant dispose dans l'autre Etat contractant pour l'exercice d'une profession libérale, y compris de tels gains provenant de l'aliénation globale de cet établissement stable (seul ou avec l'ensemble de l'entreprise) ou de cette base fixe, sont imposables dans cet autre Etat. Toutefois, les gains provenant de l'aliénation de navires ou d'aéronefs exploités en trafic international et de biens mobiliers affectés à l'exploitation desdits navires ou aéronefs ne sont imposables que dans l'Etat contractant où le siège de la direction effective de l'entreprise est situé.

3. Les gains provenant de l'aliénation de tous biens ou droits autres que ceux qui sont mentionnés aux paragraphes 1 et 2 sont imposables dans les deux Etats contractants.

Article 14.

Professions indépendantes.

1. Les revenus qu'un résident d'un Etat contractant tire d'une profession libérale ou d'autres activités indépendantes de caractère analogue ne sont imposables que dans cet Etat, à moins que la charge de ces rémunérations ne soit supportée par une société résidente de l'autre Etat ou par un établissement stable y situé. Dans ce cas, ces revenus sont imposables dans cet autre Etat.

2. L'expression « profession libérale » comprend en particulier les activités indépendantes d'ordre scientifique, technique, littéraire, artistique, éducatif ou pédagogique, ainsi que les activités indépendantes des médecins, avocats, ingénieurs, architectes, dentistes et comptables.

Article 15.

Profession dépendantes.

1. Sous réserve des dispositions des articles 16, 18, 19, 20 et 21 les salaires, traitements et autres rémunérations similaires qu'un résident d'un Etat contractant reçoit au titre d'un emploi salarié ne sont imposables que dans cet Etat, à moins que l'emploi ne soit exercé dans l'autre Etat contractant. Si l'emploi y est exercé, les rémunérations reçues à ce titre sont imposables dans cet autre Etat.

2. Nonobstant les dispositions du paragraphe 1, les rémunérations qu'un résident d'un Etat contractant reçoit au titre d'un emploi salarié exercé dans l'autre Etat contractant ne sont imposables que dans le premier Etat si :

- a) le bénéficiaire séjourne dans l'autre Etat pendant une période ou des périodes n'excédant pas au total 183 jours au cours de l'année fiscale considérée;
- b) les rémunérations sont payées par un employeur ou au nom d'un employeur qui n'est pas résident de l'autre Etat; et
- c) la charge des rémunérations n'est pas supportée par un établissement stable ou une base fixe que l'employeur a dans l'autre Etat.

3. Nonobstant les dispositions précédentes du présent article, les rémunérations au titre d'un emploi salarié exercé à bord d'un navire ou d'un aéronef en trafic international sont imposables dans l'Etat contractant où le siège de la direction effective de l'entreprise est situé.

Article 16.

Tantièmes.

1. Les tantièmes, jetons de présence et autres rétributions similaires qu'un résident d'un Etat contractant reçoit en sa qualité de membre du conseil d'administration ou de surveillance ou d'un organe analogue

Artikel 13.

Vermogenswinsten.

1. Winsten verkregen uit de vervreemding van onroerende goederen als omschreven in artikel 6, paragraaf 2, mogen worden belast in de overeenkomstsluitende Staat waar die goederen zijn gelegen.

2. Winsten verkregen uit de vervreemding van roerende goederen die deel uitmaken van het bedrijfsvermogen van een vaste inrichting die een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat heeft, of van roerende goederen die behoren tot een vaste basis die een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat voor de uitoefening van een vrij beroep tot zijn beschikking heeft. Daaronder begrepen winsten verkregen uit de globale vervreemding van de vaste inrichting (alleen of te zamen met de gehele onderneming) of van die vaste basis, mogen in die andere Staat worden belast. Winsten verkregen uit de vervreemding van schepen of luchtvaartuigen geëxploiteerd in internationaal verkeer en van roerende goederen die voor de exploitatie daarvan worden gebezigd, zijn evenwel slechts belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar de plaats van de werkelijke leiding van de onderneming is gelegen.

3. Winsten verkregen uit de vervreemding van alle andere dan die in de paragrafen 1 en 2 vermelde goederen of rechten mogen in beide overeenkomstsluitende Staten worden belast.

Artikel 14.

Zelfstandige beroepen.

1. Inkomsten verkregen door een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat uit de uitoefening van een vrij beroep of andere zelfstandige werkzaamheden van soortgelijke aard zijn slechts in die Staat belastbaar, tenzij de last van die vergoedingen wordt gedragen door een vennootschap die verblijfhouder is van de andere Staat, of door een aldaar gelegen vaste inrichting. In dat geval mogen de inkomsten in die andere Staat worden belast.

2. De uitdrukking « vrij beroep » omvat in het bijzonder zelfstandige werkzaamheden op het gebied van wetenschap, techniek, letterkunde, opvoeding of onderwijs, alsmede de zelfstandige werkzaamheden van artsen, advocaten, ingenieurs, architecten, tandartsen en accountants.

Artikel 15.

Niet-zelfstandige beroepen.

1. Onder voorbehoud van de bepalingen van de artikelen 16, 18, 19, 20 en 21, zijn lonen, salarissen en andere, soortgelijke beloningen verkregen door een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat ter zake van een dienstbetrekking slechts in die Staat belastbaar, tenzij de dienstbetrekking in de andere overeenkomstsluitende Staat wordt uitgeoefend. Indien de dienstbetrekking aldaar wordt uitgeoefend mogen de ter zake daarvan verkregen beloningen in die andere Staat worden belast.

2. Niettegenstaande de bepalingen van paragraaf 1 zijn beloningen verkregen door een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat ter zake van een in de andere overeenkomstsluitende Staat uitgeoefende dienstbetrekking slechts in de eerstbedoelde Staat belastbaar indien :

- a) de genietter in de andere Staat verblijft tijdens een tijdvak of tijdvakken welke gedurende het belastingjaar een totaal van 183 dagen niet te boven gaan;
- b) de beloningen worden betaald door of namens een werkgever die geen verblijfhouder van de andere Staat is; en
- c) de last van de beloningen niet wordt gedragen door een vaste inrichting of een vaste basis, die de werkgever in de andere Staat heeft.

3. Niettegenstaande de voorafgaande bepalingen van dit artikel mogen beloningen ter zake van een dienstbetrekking uitgeoefend aan boord van een schip of van een luchtvaartuig in internationaal verkeer worden belast in de overeenkomstsluitende Staat waar de plaats van de werkelijke leiding van de onderneming is gelegen.

Artikel 16.

Tantièmes.

1. Tantièmes, presentiegelden en andere, soortgelijke uitkeringen, door een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat verkregen in zijn hoedanigheid van lid van de raad van beheer of van toe-

d'une société par actions, résidente de l'autre Etat contractant, sont imposables dans cet autre Etat. Il en est de même des rémunérations d'un associé commandité d'une société en commandite par actions résidente de la Belgique.

2. Toutefois, les rémunérations normales que les intéressés touchent en une autre qualité sont imposables, suivant le cas, dans les conditions prévues soit à l'article 14, soit à l'article 15, § 1, de la présente convention.

Article 17.

Artistes et sportifs.

Nonobstant les dispositions des articles 14 et 15, les revenus que les professionnels du spectacle, tels les artistes de théâtre, de cinéma, de la radio ou de la télévision et les musiciens, ainsi que les sportifs, retirent de leurs activités personnelles en cette qualité sont imposables dans l'Etat contractant où ces activités sont exercées.

Article 18.

Pensions.

1. Sous réserve des dispositions de l'article 19, les pensions, rentes et autres rémunérations similaires, versées à un résident d'un Etat contractant au titre d'un emploi antérieur ne sont imposables que dans cet Etat.

2. Le terme « rentes » employé dans le présent article désigne une somme déterminée payée périodiquement, à échéance fixe, à titre viager ou pendant une période déterminée ou déterminable, en vertu d'un engagement d'effectuer les paiements en contrepartie d'une prestation équivalente en argent ou évaluable en argent.

3. Le terme « pensions » employé dans le présent article désigne les paiements périodiques effectués après la retraite en considération d'un emploi antérieur ou à titre de compensation de dommages subis dans le cadre de cet emploi antérieur.

Article 19.

Rémunérations et pensions publiques.

1. Les rémunérations, y compris les pensions, versées par un Etat contractant ou l'une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales, soit directement soit par prélèvement sur des fonds qu'ils ont constitués, à une personne physique au titre de services rendus à cet Etat ou à cette subdivision politique ou collectivité locale, dans l'exercice de fonctions de caractère public, ne sont imposables que dans cet Etat.

Cette disposition ne s'applique pas lorsque le bénéficiaire de ces revenus possède la nationalité de l'autre Etat contractant sans posséder en même temps la nationalité du premier Etat.

2. Les dispositions des articles 15, 16 et 18 s'appliquent aux rémunérations ou pensions versées au titre de services rendus dans le cadre d'une activité commerciale ou industrielle exercée par l'un des Etats contractants ou l'une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales.

Article 20.

Professeurs.

Une personne physique qui est un résident d'un Etat contractant au début de son séjour dans l'autre Etat contractant et qui, sur l'invitation du gouvernement de l'autre Etat contractant, ou d'une université ou d'un autre établissement d'enseignement ou de recherche officiellement reconnu de cet autre Etat, séjourne dans ce dernier Etat principalement dans le but d'enseigner ou de se livrer à des travaux de recherche, ou dans l'un et l'autre de ces buts, est exonérée d'impôts dans ce dernier Etat pendant une période n'excédant pas deux années à compter de la date de son arrivée dans ledit Etat à raison des rémunérations reçues au titre de ces activités d'enseignement ou de recherche.

Article 21.

Etudiants et stagiaires.

Les sommes qu'un étudiant ou un stagiaire qui est, ou qui était auparavant, un résident d'un Etat contractant et qui séjourne dans l'autre Etat contractant à seule fin d'y poursuivre ses études ou sa formation, reçoit pour couvrir ses frais d'entretien, d'études ou de

zicht of van een gelijkaardig orgaan van een vennootschap op aandelen die verblijfhouder is van de andere overeenkomstsluitende Staat, mogen in die Staat worden belast. Deze regeling is ook van toepassing op de beloningen van een gecommanditeerde vennoot in een vennootschap bij wijze van geldschieting op aandelen die verblijfhouder is van België.

2. Normale beloningen die de betrokkenen in een andere hoedanigheid verkrijgen zijn evenwel, naar het geval, overeenkomstig artikel 14 of overeenkomstig artikel 15, paragraaf 1, van deze Overeenkomst belastbaar.

Artikel 17.

Artiesten en sportbeoefenaars.

Niettegenstaande de bepalingen van de artikelen 14 en 15, mogen inkomsten die beroepsartiesten, zoals toneelspelers, film-, radio- of televisieartiesten en musici, alsmede sportbeoefenaars, als zodanig uit hun persoonlijke werkzaamheden verkrijgen, worden belast in de overeenkomstsluitende Staat waar die werkzaamheden worden verricht.

Artikel 18.

Pensioenen.

1. Onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 19 zijn pensioenen, renten en andere, gelijksoortige beloningen, betaald aan een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat ter zake van een vroegere dienstbetrekking, slechts in die Staat belastbaar.

2. De uitdrukking « renten », zoals gebezigd in dit artikel, betekent een bepaald bedrag dat periodiek op een vaste vervaldag gedurende het leven of gedurende een bepaald of een te bepalen tijdvak wordt betaald, ingevolge een verbintenis tot het doen van betalingen, welke tegenover een gelijkwaardige prestatie in geld of geldswaarde staan.

3. De uitdrukking « pensioenen » zoals gebezigd in dit artikel, betekent periodieke betalingen gedaan na de oppensioenstelling ter zake van een vroegere dienstbetrekking of als vergoeding voor in het kader van deze vroegere dienstbetrekking bekomen letsel.

Artikel 19.

Openbare beloningen en pensioenen.

1. Beloningen, daaronder begrepen pensioenen, door een overeenkomstsluitende Staat of door een staatkundig onderdeel of een plaatselijke gemeenschap daarvan, of wel rechtstreeks of wel uit door hen in het leven geroepen fondsen betaald aan een natuurlijke persoon ter zake van diensten bewezen aan die Staat of aan dat staatkundig onderdeel of plaatselijke gemeenschap daarvan, in de uitoefening van overheidsfuncties, zijn slechts in die Staat belastbaar.

Deze bepaling is niet van toepassing indien de genietter van die inkomsten onderdaan is van de andere overeenkomstsluitende Staat en niet tevens onderdaan is van de eerstbedoelde Staat.

2. De bepalingen van de artikelen 15, 16 en 18 zijn van toepassing op beloningen of pensioenen betaald ter zake van diensten verricht in verband met handels- of nijverheidsbedrijf uitgeoefend door een van de overeenkomstsluitende Staten of door een staatkundig onderdeel of een plaatselijke gemeenschap daarvan.

Artikel 20.

Leraren.

Een natuurlijke persoon die verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat is bij het begin van zijn verblijf in de andere overeenkomstsluitende Staat en die op uitnodiging van de regering van de andere overeenkomstsluitende Staat of van een universiteit of een andere officieel erkende onderwijsinstelling of instelling voor onderzoek van die andere Staat, in de laatstbedoelde Staat hoofdzakelijk verblijft om onderwijs te geven of onderzoek te verrichten, of voor beide doeleinden, wordt in deze laatstbedoelde Staat gedurende een tijdvak van ten hoogste twee jaren te rekenen vanaf de datum van zijn aankomst in die Staat vrijgesteld van belastingen ter zake van de beloningen die hij voor die werkzaamheden op het gebied van onderwijs of onderzoek verkrijgt.

Artikel 21.

Studenten, leerlingen en stagiairs.

Sommen ten behoeve van zijn onderhoud, onderwijs of opleiding ontvangen door een student, een leerling of een voor het bedrijfsleven opgeleid wordende persoon (stagiair) die verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat is of vroeger was en uitsluitend voor zijn

formation ne sont pas imposables dans cet autre Etat, à condition qu'elles proviennent de sources situées en dehors de cet autre Etat.

Il en est de même de la rémunération qu'un tel étudiant ou stagiaire reçoit au titre d'un emploi exercé dans l'Etat contractant où il poursuit ses études ou sa formation, à condition que la durée de cette activité ne dépasse pas trois années et que le montant annuel de cette rémunération ne dépasse pas 100 000 francs belges ou son équivalent en monnaie brésilienne.

Article 22.

Revenus non expressément mentionnés.

Les éléments du revenu d'un résident d'un Etat contractant qui ne sont pas expressément mentionnés dans les articles précédents de la présente convention sont imposables dans les deux Etats.

Article 23.

Règles générales d'imposition.

1. En ce qui concerne le Brésil, la double imposition est évitée de la manière suivante :

Lorsqu'un résident du Brésil reçoit un revenu qui est imposable en Belgique conformément aux dispositions de la présente convention, le Brésil accorde pour l'application de son impôt un crédit équivalent à l'impôt payé en Belgique.

Toutefois, le montant de ce crédit ne peut excéder la fraction de l'impôt brésilien calculée selon la proportion de ce revenu par rapport à l'ensemble des revenus imposables au Brésil.

2. En ce qui concerne la Belgique, la double imposition est évitée de la manière suivante :

1° Lorsqu'un résident de la Belgique reçoit des revenus non visés sub 2°, 3° et 4° ci-après, qui sont imposables au Brésil conformément aux dispositions de la convention, la Belgique exempte ces revenus de l'impôt, mais elle peut, pour calculer le montant de ses impôts sur le reste du revenu de ce résident, appliquer le même taux que si les revenus en question n'avaient pas été exemptés.

2° a) En ce qui concerne les dividendes imposables conformément à l'article 10, paragraphe 2, et non visés sub 3° ci-après, les intérêts imposables conformément à l'article 11, paragraphes 2, 3, b ou 8 et les redevances imposables conformément à l'article 12, paragraphes 2 ou 6, la Belgique accorde sur l'impôt belge dû par ledit résident une déduction égale à 20 p.c. du montant brut des revenus susvisés qui est compris dans la base imposable au nom de ce résident.

b) Dans l'éventualité où le Brésil réduirait la charge fiscale normale applicable aux revenus susvisés attribués à des non-résidents, à un taux inférieur à 14 p.c. du montant brut de ces revenus, la Belgique réduirait de 20 à 15 p.c. le taux de cette déduction; dans le cas où le Brésil éliminerait ladite charge fiscale, la Belgique limiterait à 5 p.c. le taux de cette déduction.

c) Par dérogation aux dispositions de sa législation, la Belgique accorde également la déduction de 20 p.c. prévue à l'alinéa a à raison des revenus susvisés qui sont imposables au Brésil en vertu de la convention et des dispositions générales de la législation brésilienne, lorsqu'ils y sont temporairement exemptés d'impôt par des dispositions légales particulières tendant à favoriser les investissements nécessaires au développement de l'économie du Brésil. Les autorités compétentes des Etats contractants déterminent d'un commun accord les revenus à admettre au bénéfice de cette disposition.

3° a) Lorsqu'une société résidente de la Belgique a la propriété d'actions ou parts d'une société par actions, résidente du Brésil et soumise dans cet Etat à l'impôt sur le revenu des sociétés, les dividendes qui lui sont attribués par cette dernière société et qui sont imposables au Brésil conformément à l'article 10, paragraphe 2, sont exemptés de l'impôt des sociétés en Belgique, dans la mesure où cette exemption serait accordée si les deux sociétés étaient résidentes de la Belgique; cette disposition n'exclut pas le prélèvement sur ces dividendes du précompte mobilier exigible suivant la législation belge.

b) Lorsqu'une société résidente de la Belgique a eu pendant toute la durée de l'exercice social d'une société par actions, résidente du Brésil et soumise à l'impôt sur le revenu des sociétés dans cet Etat, la propriété exclusive d'actions ou parts de cette dernière société, elle est également exemptée du précompte mobilier exigible suivant la législation belge sur les dividendes de ces actions ou parts, à la condition

qu'elle n'est pas imposable dans cet autre Etat, à condition qu'elle provienne de sources situées en dehors de cet autre Etat.

Dezelfde regeling is mede van toepassing op beloningen die zulk een student, leerling of stagiair ontvangt ter zake van een dienstbetrekking die hij uitoefent in de overeenkomstsluitende Staat waar hij zijn studies of opleiding voortzet, op voorwaarde dat de duur van de werkzaamheden geen drie jaren te boven gaat en het jaarlijkse bedrag van die beloningen niet hoger is dan 100 000 Belgische franken of de tegenwaarde daarvan in Braziliaanse munt.

Artikel 22.

Niet uitdrukkelijk vermelde inkomsten.

Bestanddelen van het inkomen van een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat die niet uitdrukkelijk in de voorgaande artikelen van deze overeenkomst zijn vermeld, mogen in beide Staten worden belast.

Artikel 23.

Algemene regelen voor de belastingheffing.

1. In Brazilië wordt dubbele belasting op de volgende wijze vermeden :

Indien een verblijfhouder van Brazilië een inkomen ontvangt dat volgens de bepalingen van deze overeenkomst in België belastbaar is, verleent Brazilië voor de toepassing van zijn belasting een vermindering die gelijkwaardig is aan de in België betaalde belasting.

Het bedrag van die vermindering mag evenwel niet hoger zijn dan het gedeelte van de Braziliaanse belasting dat tot die belasting in dezelfde verhouding staat, als dat inkomen staat tot het totaalbedrag van de in Brazilië belastbare inkomsten.

2. In België wordt dubbele belasting op de volgende wijze vermeden :

1° Indien een verblijfhouder van België niet in 2°, 3° en 4° hierna bedoelde inkomsten ontvangt die volgens de bepalingen van de overeenkomst in Brazilië belastbaar zijn, stelt België deze inkomsten vrij van belasting, maar om het bedrag van zijn belasting over het overige inkomen van die verblijfhouder te berekenen mag België hetzelfde tarief toepassen alsof die inkomsten niet waren vrijgesteld.

2° a) Met betrekking tot dividenden die belastbaar zijn volgens artikel 10, paragraaf 2, en niet zijn bedoeld in 3° hierna, interest die belastbaar is volgens artikel 11, paragrafen 2, 3, b of 8, en royalty's die belastbaar zijn volgens artikel 12, paragrafen 2 en 6, verleent België op de door die verblijfhouder verschuldigde Belgische belasting een vermindering die gelijk is aan 20 t.h. van het brutobedrag van de bovengenoemde inkomsten dat begrepen is in de op naam van die verblijfhouder belastbare grondslag.

b) Ingeval Brazilië de normale belastingdruk op bovengenoemde inkomsten die aan niet-verblijfhouders worden toegekend, zou verminderen tot een tarief dat lager is dan 14 t.h. van het brutobedrag van die inkomsten, zou België het tarief van die vermindering van 20 tot 15 t.h. verlagen; ingeval Brazilië die belastingdruk zou opheffen, zou België het tarief van die vermindering tot 5 t.h. beperken.

c) In afwijking van de bepalingen van zijn wetgeving verleent België de in lid a bedoelde vermindering van 20 t.h. ook uit hoofde van bovengenoemde inkomsten die in Brazilië belastbaar zijn op grond van de overeenkomst en van de algemene bepalingen van de Braziliaanse wetgeving, indien zij aldaar tijdelijk van belasting zijn vrijgesteld door bijzondere wettelijke bepalingen ter bevordering van de investeringen die nodig zijn voor de ontwikkeling van de Braziliaanse economie. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten bepalen in onderling overleg de inkomsten die van deze bepaling kunnen genieten.

3° a) Indien een vennootschap die verblijfhouder is van België, aandelen of delen in eigendom bezit van een vennootschap op aandelen die verblijfhouder is van Brazilië en aldaar aan de belasting op het inkomen van vennootschappen is onderworpen, worden de dividenden die haar door deze laatste vennootschap worden toegekend en die in Brazilië overeenkomstig artikel 10, paragraaf 2, belastbaar zijn, in België van de vennootschapsbelasting vrijgesteld voor zover vrijstelling zou worden verleend indien beide vennootschappen verblijfhouder van België waren geweest; deze bepaling belet niet dat van die dividenden roerende voorheffing wordt geheven overeenkomstig de Belgische wetgeving.

b) Indien een vennootschap die verblijfhouder is van België, gedurende het gehele boekjaar van een vennootschap op aandelen die verblijfhouder is van Brazilië en aldaar aan de belasting op het inkomen van vennootschappen is onderworpen, aandelen of delen van deze laatste vennootschap in uitsluitende eigendom heeft bezeten, wordt zij eveneens vrijgesteld van de roerende voorheffing welke volgens de

d'en faire la demande par écrit au plus tard dans le délai prescrit pour la remise de sa déclaration annuelle; lors de la redistribution à ses propres actionnaires de ces dividendes ainsi exemptés, ceux-ci ne peuvent être déduits des dividendes distribués passibles du précompte mobilier. Cette disposition n'est pas applicable lorsque la première société a opté pour l'assujettissement de ses bénéfices à l'impôt des personnes physiques.

Dans l'éventualité où les dispositions de la législation belge, exemptant de l'impôt des sociétés le montant net des dividendes qu'une société résidente de la Belgique reçoit d'une autre société résidente de la Belgique, seraient modifiées de manière à limiter l'exemption aux dividendes afférents à des participations d'une importance déterminée dans le capital de la seconde société, la disposition de l'alinéa précédent ne s'appliquera qu'aux dividendes attribués par des sociétés résidentes du Brésil et afférents à des participations de même importance dans le capital desdites sociétés.

Dans cette éventualité, la double imposition des dividendes ne se rapportant pas à de telles participations sera évitée comme il est indiqué sub 2°.

4° Les revenus qui ont été imposés au Brésil conformément aux articles 13, paragraphe 3, ou 22 et qui sont compris dans les revenus passibles de l'impôt belge sont soumis à cet impôt suivant les modalités prévues par la législation fiscale belge en ce qui concerne les revenus professionnels réalisés et imposés à l'étranger.

5° Lorsque, conformément à la législation belge, des pertes subies par une entreprise belge dans un établissement stable situé au Brésil ont été effectivement déduites des bénéfices de cette entreprise pour son imposition en Belgique, l'exemption prévue sub 1° ne s'applique pas en Belgique aux bénéfices d'autres périodes imposables qui sont imputables à cet établissement, dans la mesure où ces bénéfices ont aussi été exemptés d'impôt au Brésil en raison de leur compensation avec lesdites pertes.

Article 24.

Non-discrimination.

1. Les nationaux d'un Etat contractant ne sont soumis dans l'autre Etat contractant à aucune imposition ou obligation y relative qui est autre ou plus lourde que celle à laquelle sont ou pourront être assujettis les nationaux de cet autre Etat se trouvant dans la même situation.

2. Le terme « nationaux » désigne :

- a) toutes les personnes physiques qui possèdent la nationalité d'un Etat contractant;
- b) toutes les personnes morales, sociétés de personnes et associations constituées conformément à la législation en vigueur dans un Etat contractant.

3. L'imposition d'un établissement stable qu'une entreprise d'un Etat contractant a dans l'autre Etat contractant n'est pas établie dans cet autre Etat d'une façon moins favorable que l'imposition des entreprises de cet autre Etat qui exercent la même activité.

Cette disposition ne peut être interprétée comme obligeant un Etat contractant à accorder aux résidents de l'autre Etat contractant les déductions personnelles, abattements et réductions d'impôt en fonction de la situation ou des charges de famille qu'il accorde à ses propres résidents.

4. Sauf en cas d'application des articles 9 et 11, paragraphe 8, les intérêts payés par une entreprise d'un Etat contractant à un résident de l'autre Etat contractant sont déductibles, pour la détermination des bénéfices imposables de cette entreprise, dans les mêmes conditions que s'ils avaient été payés à un résident du premier Etat.

5. Les entreprises d'un Etat contractant, dont le capital est en totalité ou en partie, directement ou indirectement, détenu ou contrôlé par un ou plusieurs résidents de l'autre Etat contractant, ne sont soumises dans le premier Etat contractant à aucune imposition ou obligation y relative, qui est autre ou plus lourde que celle à laquelle sont ou pourront être assujetties les autres entreprises de même nature de ce premier Etat.

Belgische wetgeving op de dividenden van die aandelen of delen is verschuldigd, op voorwaarde dat zij zulks schriftelijk aanvraagt ten laatste binnen de termijn waarin haar jaarlijkse aangifte moet worden ingediend; bij de wederuitkering van die aldus vrijgestelde dividenddelen aan haar eigen aandeelhouders mogen die dividenddelen niet in mindering worden gebracht van de aan de roerende voorheffing te onderwerpen uitgekeerde dividenddelen. Deze bepaling is niet van toepassing als de eerste vennootschap de aanslag van haar winsten in de personenbelasting heeft gekozen.

Ingeval de bepalingen van de Belgische wetgeving betreffende de vrijstelling van vennootschapsbelasting tot het nettobedrag van de dividenddelen die een vennootschap die verblijfhouder is van België, ontvangt van een andere vennootschap die verblijfhouder is van België, zodanig worden gewijzigd dat de vrijstelling wordt beperkt tot de dividenddelen van deelnemingen van een bepaalde omvang in het kapitaal van de tweede vennootschap, zal de bepaling van vorig lid slechts van toepassing zijn op door vennootschappen die verblijfhouder zijn van Brazilië, toegekende dividenddelen, voor zover deze verband houden met deelnemingen van dezelfde omvang in het kapitaal van die vennootschappen.

In dat geval zal dubbele belasting van dividenddelen die geen betrekking hebben op zulke deelnemingen, worden vermeden zoals aangeduid in 2.

4° Inkomsten die in Brazilië volgens de artikelen 13, paragraaf 3, of 22 werden belast en begrepen zijn in de inkomsten die aan de Belgische belasting onderhevig zijn, worden aan die belasting onderworpen op de wijze als bepaald door de Belgische belastingwetgeving met betrekking tot in het buitenland verwezenlijkte en belaste bedrijfsinkomsten.

5° Indien volgens de Belgische wetgeving verliezen, welke een onderneming van België in een in Brazilië gelegen vaste inrichting heeft geleden, voor de belastingheffing van die onderneming in België werkelijk in mindering van de winsten werden gebracht, is de vrijstelling volgens 1° in België niet van toepassing op de winsten van andere belastbare tijdperken die aan die inrichting kunnen worden toegerekend, in de mate dat die winsten ook in Brazilië van belasting werden vrijgesteld wegens hun compensatie met die verliezen.

Artikel 24.

Non-discriminatie.

1. Onderdanen van een overeenkomstsluitende Staat worden in de andere overeenkomstsluitende Staat niet onderworpen aan enige belastingheffing of daarmede verband houdende verplichting, die anders of drukkender is dan de belastingheffing en daarmede verband houdende verplichtingen, waaraan onderdanen van die Staat onder gelijke omstandigheden zijn of kunnen worden onderworpen.

2. De uitdrukking « onderdanen » betekent :

- a) alle natuurlijke personen die de nationaliteit van een overeenkomstsluitende Staat bezitten;
- b) alle rechtspersonen, personenvennootschappen en verenigingen opgericht overeenkomstig de wetgeving die van kracht is in een overeenkomstsluitende Staat.

3. De belastingheffing van een vaste inrichting die een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat heeft, is in die andere Staat niet ongunstiger dan de belastingheffing van ondernemingen van die andere Staat die dezelfde werkzaamheden uitoefenen.

Deze bepaling mag niet aldus worden uitgelegd dat een overeenkomstsluitende Staat verplicht zou zijn aan verblijfhouders van de andere overeenkomstsluitende Staat de persoonlijke aftrekken, tegemoetkomingen en belastingverminderingen uit hoofde van gezinstoestand of -lasten te verlenen, die hij aan zijn eigen verblijfhouders verleent.

4. Behoudens het geval van toepassing van de artikelen 9 en 11, paragraaf 8, wordt interest die door een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat aan een verblijfhouder van de andere overeenkomstsluitende Staat wordt betaald, voor de vaststelling van de belastbare winsten van die onderneming in mindering gebracht op dezelfde voorwaarden, alsof hij aan een verblijfhouder van de eerstbedoelde Staat zou zijn betaald.

5. Ondernemingen van een overeenkomstsluitende Staat waarvan het kapitaal geheel of ten dele onmiddellijk of middellijk in het bezit is van, of wordt beheerst door één of meer verblijfhouders van de andere overeenkomstsluitende Staat, worden in de eerstbedoelde Staat niet onderworpen aan enige belastingheffing of daarmede verband houdende verplichting die anders of drukkender is dan de belastingheffing en daarmede verband houdende verplichtingen, waaraan andere, soortgelijke ondernemingen van die eerstbedoelde Staat zijn of kunnen worden onderworpen.

6. Le terme « imposition » désigne dans le présent article les impôts de toute nature ou dénomination.

Article 25.

Procédure amiable.

1. Lorsqu'un résident d'un Etat contractant estime que les mesures prises par un Etat contractant ou par chacun des deux Etats entraînent ou entraîneront pour lui une imposition non conforme à la présente convention, il peut, sans préjudice des recours prévus par la législation nationale de ces Etats, adresser à l'autorité compétente de l'Etat contractant dont il est un résident, une demande écrite et motivée de révision de cette imposition. Pour être recevable, ladite demande doit être présentée dans un délai de deux ans à compter de la notification ou de la perception à la source de l'imposition non conforme à la convention ou, s'il y a double imposition, de la seconde imposition.

2. L'autorité compétente visée au paragraphe 1 s'efforce, si la réclamation lui paraît fondée et si elle n'est pas elle-même en mesure d'apporter une solution satisfaisante, de régler la question par voie d'accord amiable avec l'autorité compétente de l'autre Etat contractant, en vue d'éviter une imposition non conforme à la convention.

3. Les autorités compétentes des Etats contractants s'efforcent, par voie d'accord amiable, de résoudre les difficultés ou de dissiper les doutes auxquels peut donner lieu l'application de la convention.

4. Les autorités compétentes des Etats contractants peuvent communiquer directement entre elles en vue de parvenir à un accord comme il est indiqué aux paragraphes précédents. Si des échanges de vues oraux semblent devoir faciliter cet accord, ces échanges de vues peuvent avoir lieu au sein d'une Commission composée de représentants des autorités compétentes des Etats contractants.

5. Les autorités compétentes des Etats contractants se concertent au sujet des mesures administratives nécessaires à l'exécution des dispositions de la convention et notamment au sujet des justifications à fournir par les résidents de chaque Etat pour bénéficier dans l'autre Etat des exemptions ou réductions d'impôts prévues à cette convention.

Article 26.

Echange de renseignements.

1. Les autorités compétentes des Etats contractants échangeront les renseignements nécessaires pour appliquer les dispositions de la présente convention et celles des lois internes des Etats contractants relatives aux impôts visés par la convention dans la mesure où l'imposition qu'elles prévoient est conforme à la convention. Tout renseignement ainsi échangé sera tenu secret et ne pourra être communiqué qu'aux personnes ou autorités chargées de l'établissement ou du recouvrement des impôts visés par la présente convention.

2. Les dispositions du paragraphe 1 ne peuvent en aucun cas être interprétées comme imposant à l'un des Etats contractants l'obligation :

a) de prendre des dispositions administratives dérogeant à sa propre législation ou à sa pratique administrative ou à celles de l'autre Etat contractant;

b) de fournir des renseignements qui ne pourraient être obtenus sur la base de sa propre législation ou dans le cadre de sa pratique administrative normale ou de celles de l'autre Etat contractant;

c) de transmettre des renseignements qui révéleraient un secret commercial, industriel, professionnel ou un procédé commercial ou des renseignements dont la communication serait contraire à l'ordre public.

Article 27.

Divers.

1. Sans préjudice de l'application de l'article 23, paragraphe 2, 3°, b, les dispositions de la présente convention ne limitent pas les avantages que la législation d'un Etat contractant accorde en matière d'impôts visés à l'article 2.

6. In dit artikel betekent de uitdrukking « belastingheffing » belastingen van elke soort en benaming.

Artikel 25.

Regeling voor onderling overleg.

1. Indien een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat van oordeel is dat de maatregelen van een overeenkomstsluitende Staat of van beide Staten voor hem leiden of zullen leiden tot een belastingheffing die niet in overeenstemming is met deze Overeenkomst, kan hij onverminderd de rechtsmiddelen waarin de nationale wetgeving van die Staten voorziet, schriftelijk een met redenen omkleed verzoek om herziening van die belastingheffing richten aan de bevoegde autoriteit van de overeenkomstsluitende Staat waarvan hij verblijfhouder is. Om ontvankelijk te zijn moet dat verzoek worden ingediend binnen een termijn van twee jaren vanaf de betekening of de inning bij de bron van de belastingheffing die niet in overeenstemming met de Overeenkomst is of, indien er een dubbele belastingheffing is, van de tweede belastingheffing.

2. De in paragraaf 1 bedoelde bevoegde autoriteit tracht, indien het bezwaar haar gegrond voorkomt en indien zij niet zelf in staat is tot een bevredigende oplossing te komen, de aangelegenheid in onderlinge overeenstemming met de bevoegde autoriteit van de andere overeenkomstsluitende Staat te regelen, ten einde een belastingheffing die niet in overeenstemming is met de Overeenkomst te vermijden.

3. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten trachten moeilijkheden of twijfelpunten die mochten rijzen met betrekking tot de toepassing van de overeenkomst, in onderlinge overeenstemming op te lossen.

4. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten kunnen zich rechtstreeks met elkander in verbinding stellen om tot een akkoord te komen waarvan sprake is in de voorgaande paragrafen. Indien het voorkomt dat besprekingen het tot stand komen van dit akkoord zouden vergemakkelijken, kunnen die besprekingen worden gehouden in de schoot van een commissie die bestaat uit vertegenwoordigers van de bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten.

5. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten plegen overleg omtrent de administratieve maatregelen die voor de uitvoering van de bepalingen van de Overeenkomst nodig zijn en met name omtrent de bewijzen die de verblijfhouders van elke Staat moeten voorleggen om in de andere Staat de bij deze Overeenkomst vastgestelde belastingvrijstellingen of -verminderingen te genieten.

Artikel 26.

Uitwisseling van inlichtingen.

1. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten wisselen de inlichtingen uit die nodig zijn om uitvoering te geven aan de bepalingen van deze Overeenkomst en aan die van de nationale wetten van de overeenkomstsluitende Staten met betrekking tot de belastingen waarop deze Overeenkomst van toepassing is, voor zover de belastingheffing waarin deze voorzien in overeenstemming is met de Overeenkomst. Elke aldus bekomen inlichting moet geheim worden gehouden en mag slechts worden medegedeeld aan personen of autoriteiten die belast zijn met de vestiging of de invordering van de in deze Overeenkomst bedoelde belastingen.

2. In geen geval mogen de bepalingen van paragraaf 1 aldus worden uitgelegd, dat zij een van de overeenkomstsluitende Staten de verplichting opleggen :

a) administratieve maatregelen te nemen welke afwijken van zijn eigen wetgeving of van zijn administratieve praktijk of van die van de andere overeenkomstsluitende Staat;

b) bijzonderheden te verstrekken die niet verkrijgbaar zouden zijn volgens zijn eigen wetgeving of binnen het raam van zijn normale administratieve praktijk of die van de andere overeenkomstsluitende Staat;

c) inlichtingen te verstrekken, die een handels-, bedrijfs-, nijverheids- of beroepsgeheim of een handelswerkwijze zouden onthullen, dan wel inlichtingen waarvan het verstrekken in strijd zou zijn met de openbare orde.

Artikel 27.

Varia.

1. Onverminderd de toepassing van artikel 23, paragraaf 2, 3°, b, beperken de bepalingen van deze Overeenkomst op generlei wijze de tegemoetkomingen die de wetgeving van een overeenkomstsluitende Staat toekent inzake de in artikel 2 bedoelde belastingen.

2. Aucune disposition de la présente convention ne peut avoir pour effet de limiter l'imposition d'une société résidente de la Belgique en cas de rachat de ses propres actions ou parts ou à l'occasion du partage de son avoir social.

3. Les dispositions de la présente convention ne portent pas atteinte aux privilèges fiscaux dont bénéficient les membres des missions diplomatiques et des postes consulaires en vertu soit des règles générales du droit des gens, soit des dispositions d'accords particuliers.

4. Aux fins de la présente convention, les membres d'une mission diplomatique ou d'un poste consulaire d'un Etat contractant accrédités dans l'autre Etat contractant ou dans un Etat tiers, qui ont la nationalité de l'Etat accréditant, sont réputés être résidents dudit Etat s'ils y sont soumis aux mêmes obligations, en matière d'impôts sur le revenu, que les résidents de cet Etat.

5. La convention ne s'applique pas aux organisations internationales, à leurs organes et fonctionnaires, ni aux personnes qui, membres de missions diplomatiques ou consulaires d'Etats tiers, sont présentes dans un Etat contractant et ne sont pas considérées comme résidentes de l'un ou l'autre Etat contractant au regard des impôts sur le revenu.

6. Les Ministres des Finances des Etats contractants ou leurs délégués communiquent directement entre eux pour l'application de la présente convention.

Article 28.

Entrée en vigueur.

1. La présente convention sera ratifiée et les instruments de ratification seront échangés à Bruxelles, dès que possible.

2. Elle entrera en vigueur le trentième jour qui suivra l'échange des instruments de ratification et ses dispositions s'appliqueront pour la première fois :

a) aux impôts perçus par voie de retenue à la source dont le fait générateur se produit à partir du premier janvier de l'année qui suit immédiatement l'échange des instruments de ratification;

b) aux autres impôts établis sur des revenus de périodes imposables prenant fin à partir du 31 décembre de l'année de l'échange des instruments de ratification.

Article 29.

Dénunciation.

La présente convention restera indéfiniment en vigueur. Toutefois, chaque Etat pourra, moyennant un préavis de six mois notifié par écrit et par la voie diplomatique, la dénoncer pour la fin d'une année civile, à partir de la troisième année à compter de la date de son entrée en vigueur.

Dans ce cas, la convention s'appliquera pour la dernière fois :

a) en ce qui concerne les impôts perçus par voie de retenue à la source, aux impôts dont le fait générateur se produira avant l'expiration de l'année civile au cours de laquelle la dénonciation aura été notifiée;

b) en ce qui concerne les autres impôts, pour l'imposition des revenus de périodes imposables prenant fin avant le 31 décembre de cette année.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires des deux Etats ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs sceaux.

Fait à Brasília, le vingt-trois juin 1972, en double exemplaire, en langue française, en langue néerlandaise et en langue portugaise, les trois textes faisant également foi.

Pour le Royaume de Belgique,
PATERNOTTE de LA VAILLEE.

Pour la République Fédérative du Brésil,
MARIO GIBSON BARBOZA.

2. Generlei bepaling van deze Overeenkomst kan dusdanig uitwerking hebben dat de belastingheffing beperkt wordt van een vennootschap die, verblijfhouder is van België, in geval van inkoop van haar eigen aandelen of delen of naar aanleiding van de verdeling van haar maatschappelijk vermogen.

3. De bepalingen van deze Overeenkomst tasten in geen enkel opzicht de fiscale voorrechten aan die leden van diplomatieke zendingen of consulaire posten ontleen aan de algemene regelen van het volkenrecht of aan de bepalingen van bijzondere akkoorden.

4. Voor de toepassing van deze Overeenkomst worden de leden van een diplomatieke zending of een consulaire post van een overeenkomstsluitende Staat die in de andere overeenkomstsluitende Staat of in een derde Staat geaccrediteerd zijn en die de nationaliteit van de zendstaat bezitten, geacht verblijfhouder van die Staat te zijn indien zij aldaar, op het stuk van belastingen naar het inkomen, aan dezelfde verplichtingen onderworpen zijn als de verblijfhouders van die Staat.

5. De Overeenkomst is niet van toepassing op internationale organisaties, hun organen en ambtenaren, noch op personen die als leden van diplomatieke of consulaire zendingen van derde Staten in een overeenkomstsluitende Staat aanwezig zijn en op het stuk van belastingen naar het inkomen in de ene of in de andere overeenkomstsluitende Staat niet als verblijfhouders worden behandeld.

6. De Ministers van Financiën van de overeenkomstsluitende Staten of hun vertegenwoordigers stellen zich rechtstreeks met elkander in verbinding voor de toepassing van deze Overeenkomst.

Artikel 28.

Inwerkingtreding.

1. Deze Overeenkomst zal worden bekrachtigd en de bekrachtigingsoorkonden zullen zo spoedig mogelijk te Brussel worden uitgewisseld.

2. Deze Overeenkomst zal in werking treden op de dertigste dag die volgt op de uitwisseling van de bekrachtigingsoorkonden en de bepalingen ervan zullen voor de eerste maal toepassing vinden :

a) op de bij de bron geheven belastingen ten aanzien waarvan het tot belasting aanleiding gevende feit zich voordoet vanaf de eerste januari van het jaar dat onmiddellijk volgt op de uitwisseling van de bekrachtigingsoorkonden;

b) op de andere belastingen geheven naar inkomsten van belastbare tijdperken die vanaf 31 december van het jaar van de uitwisseling van de bekrachtigingsoorkonden eindigen.

Artikel 29.

Opzegging.

Deze Overeenkomst zal voor onbepaalde tijd in werking blijven. Elke Staat kan haar evenwel door middel van een schriftelijke vooropzeg van zes maanden en langs diplomatieke weg opzeggen voor het einde van enig kalenderjaar, vanaf het derde jaar te rekenen van de datum van haar inwerkingtreding.

In dat geval zal de Overeenkomst voor de laatste maal van toepassing zijn :

a) op de bij de bron geheven belastingen ten aanzien waarvan het tot belasting aanleiding gevende feit zich voordoet vóór het verstrijken van het kalenderjaar waarin de opzegging is gedaan;

b) op de andere belastingen geheven naar inkomsten van belastbare tijdperken die vóór 31 december van dat jaar eindigen.

Ten blijke waarvan de Gevolmachtigden van beide Staten deze Overeenkomst hebben ondertekend en daaraan hun zegel hebben gehecht.

Gedaan te Brasília op 23 Juni 1972, in tweevoud, in de Nederlandse, de Franse en de Portugese taal, zijnde de drie teksten gelijkelijk authentiek.

Voor het Koninkrijk België :
PATERNOTTE de LA VAILLEE.

Voor de Federatieve Republiek Brazilië :
MARIO GIBSON BARBOZA.

PROTOCOLE FINAL.

Au moment de procéder à la signature de la convention en vue d'éviter des doubles impositions et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu, conclue ce jour entre le Royaume de Belgique et la République Fédérative du Brésil, les Plénipotentiaires soussignés sont convenus des dispositions suivantes qui forment partie intégrante de cette convention.

1. *Ad/Article 10, paragraphes 2 et 5.*

Sans préjudice de l'application de l'article 10, paragraphes 2 et 5, lorsqu'une société résidente d'un Etat contractant reçoit des bénéfices ou des revenus de l'autre Etat contractant, cet autre Etat ne peut percevoir aucun impôt sur les dividendes payés par cette société aux personnes qui ne sont pas des résidents de cet autre Etat, ni prélever aucun impôt, au titre de l'imposition des bénéfices non distribués, sur les bénéfices non distribués de la société, même si les dividendes payés ou les bénéfices non distribués consistent en tout ou en partie en bénéfices ou revenus provenant de cet autre Etat.

2. *Ad/Article 13, paragraphe 3 et article 14, paragraphe 1.*

Dans l'éventualité où postérieurement à la signature de la présente convention, le Brésil conclurait avec un Etat tiers non situé en Amérique Latine une convention limitant — pour les revenus visés aux articles 13, paragraphe 3 et 14, paragraphe 1 — le pouvoir d'imposition de l'Etat contractant autre que celui dont le bénéficiaire des revenus est un résident, une limitation identique serait automatiquement appliquée dans les relations entre le Brésil et la Belgique.

3. *Ad/Article 24, paragraphe 4.*

Dans l'éventualité où, postérieurement à la signature de la convention, le Brésil admettrait que les redevances payées par une société résidente du Brésil à une société résidente d'un Etat tiers non situé en Amérique Latine, détenant une participation d'au moins 50 p.c. du capital de ladite société résidente du Brésil soient déduites en vue de la détermination du bénéfice de cette société imposable au Brésil, une déduction identique serait automatiquement appliquée dans les relations entre une société résidente du Brésil et une société résidente de la Belgique se trouvant dans la même situation.

4. *Ad/Article 24.*

Cette disposition n'empêche pas la Belgique :

a) d'imposer le résident du Brésil qui dispose d'une habitation en Belgique sur un montant minimal de revenu égal à deux fois le revenu cadastral de cette habitation;

b) d'imposer globalement les bénéfices imputables à l'établissement stable dont dispose en Belgique une société résidente du Brésil ou un groupement de personnes ayant son siège de direction effective dans cet Etat, au taux fixé par la législation belge, à condition que ce taux n'excède pas, en principal, le taux maximal applicable à l'ensemble ou à une fraction des bénéfices des sociétés résidentes de la Belgique.

Fait à Brasilia, le vingt-trois juin 1972, en double exemplaire, en langue française, en langue néerlandaise et en langue portugaise, les trois textes faisant également foi.

Pour le Royaume de Belgique,
PATERNOTTE de LA VAILLEE.

Pour la République Fédérative du Brésil,
MARIO GIBSON BARBOZA.

SLOTPROTOCOL.

Bij de ondertekening van de Overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen, heden tussen de Federatieve Republiek Brazilië en het Koninkrijk België gesloten, zijn de ondergetekende Gevolmachtigden overeengekomen, dat de volgende bepalingen een integrerend deel van die Overeenkomst zullen uitmaken.

1. *Ad Artikel 10, paragrafen 2 en 5.*

Onverminderd de toepassing van artikel 10, paragrafen 2 en 5, mag, indien een vennootschap die verblijfhouder is van een overeenkomstsluitende Staat, winsten of inkomsten uit de andere overeenkomstsluitende Staat verkrijgt, die andere Staat geen belasting heffen van de dividenden door die vennootschap betaald aan personen die geen verblijfhouder van die andere Staat zijn, noch de niet-uitgedeelde winsten van de vennootschap onderwerpen aan een belasting op niet-uitgedeelde winsten, zelfs indien de betaalde dividenden of de niet-uitgedeelde winsten geheel of gedeeltelijk bestaan uit winsten of inkomsten die uit de andere Staat afkomstig zijn.

2. *Ad Artikel 13, paragraaf 3 en artikel 14, paragraaf 1.*

Ingeval Brazilië na de ondertekening van deze Overeenkomst met een niet in Latijns-Amerika gelegen derde Staat een overeenkomst zou sluiten die — voor de in artikel 13, paragraaf 3 en 14, paragraaf 1, bedoelde inkomsten — het recht van belastingheffing beperkt van de andere overeenkomstsluitende Staat dan die waarvan de genietter van de inkomsten een verblijfhouder is, zal een soortgelijke beperking automatisch worden toegepast in de verhoudingen tussen Brazilië en België.

3. *Ad Artikel 24, paragraaf 4.*

Ingeval Brazilië na de ondertekening van de Overeenkomst zou aangaan dat royalty's betaald door een vennootschap die verblijfhouder is van Brazilië aan een vennootschap die verblijfhouder is van een niet in Latijns-Amerika gelegen derde Staat en een deelneming van ten minste 50 t.h. van het kapitaal van de gezegde vennootschap die verblijfhouder is van Brazilië heeft, afgetrokken worden bij het bepalen van de in Brazilië belastbare winst van deze vennootschap, zou een soortgelijke aftrek automatisch worden toegepast in de verhoudingen tussen een vennootschap die verblijfhouder is van Brazilië en een vennootschap die verblijfhouder is van België en zich in dezelfde toestand bevindt.

4. *Ad Artikel 24.*

Deze bepaling belet België niet:

a) de verblijfhouder van Brazilië die in België over een woning beschikt te belasten op een minimuminkomen dat gelijk is aan tweemaal het kadastraal inkomen van die woning;

b) de winsten die kunnen worden toegerekend aan de vaste inrichting waarover een vennootschap die verblijfhouder is van Brazilië of een vereniging van personen die haar plaats van werkelijke leiding in die Staat heeft, in België beschikt, gezamenlijk aan de belasting te onderwerpen tegen het tarief dat door de Belgische wetgeving is bepaald, op voorwaarde dat dit tarief in hoofdsom niet hoger is dan het hoogste tarief dat van toepassing is op het geheel of op enig deel van de winsten van vennootschappen die verblijfhouder zijn van België.

Gedaan te Brasilia op 23 juni 1972, in tweevoud, in de Nederlandse, de Franse en de Portugese taal, zijnde de drie teksten gelijkelijk authentiek.

Voor het Koninkrijk België,
PATERNOTTE de LA VAILLEE.

Voor de Federatieve Republiek Brazilië:
MARIO GIBSON BARBOZA.